

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, SPALIO – OCTOBER 13, 2015 • Vol. CVI Nr. 120 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 10-12-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Apdovanoti
raštingiausieji – 5 psl.

Sugrįžę į Lietuvą – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuviai dalyvavo Čikagos maratone

Akcijos „Lietuviai Čikagos maratone“ akimirkos

T. Butkaus ir A. Akulič nuotraukos

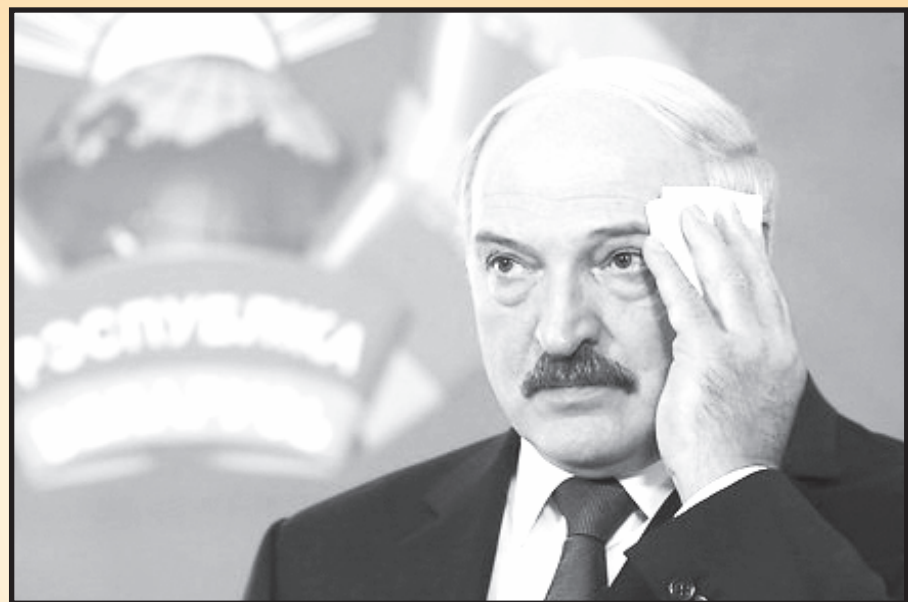
Spalio 11 d., sekmadienį, lietuviai tradiciškai dalyvavo Čikagos maratone: vieni jį bėgdami, kiti palaikydami bėgikus sirgalių punkte. Akciją „Lietuviai Čikagos maratone“ jau šeštą kartą organizavo LR generalinis konsulas Čikagoje, rėmė: Čikagos apylinkių lietuvių Rotary klubas, įmonė „Atlantic Express“ bei LR užsienio reikalų ministerija. – 12 psl.

A. Lukašenka valdo ir Lietuvoje

Per sekmadienį vykusius Baltarusijos prezidento rinkimus už dabartinį šalies vadovą Aleksandrą Lukašenką balsavimo apylinkėse Lietuvoje balsą atidavė 75 proc. balsavusių rinkėjų. Iš viso Lietuvoje rinkimuose dalyvavo 653 Baltarusijos piliečiai, iš jų 490 balsavo už dabartinį prezidentą, BNS sakė rinkimų apygardos Baltarusijos ambasadoje komisijos pirmininkė Liudmila Tatarinovič. Už Tatjaną Korotkevič Lietuvoje balsavo 110 rinkėjų, prieš visus kandidatus – 28 Baltarusijos piliečiai. 20 proc. visų rinkėjų Lietuvoje (133 asmenys) balsavo iš anksto. Rinkėjai turėjo galimybę balsuoti Baltarusijos ambasadoje Vilniuje, be to, rinkimų dieną komisijos atstovai aptarnavo rinkėjus Druskininkuose, Visagine, Kaune, Klaipėdoje ir Šalčininkuose – čia balsavusiųjų buvo 178. „Mes tikėjomės mažesnio aktyvumo. Įdomu, kad atvyko skirtingo amžiaus rinkėjai, buvo daug jaunimo, kurie mokosi Vilniaus universitete, Europos humanitariniame universitete – nemaža dalis buvo tokių, kuriems neseniai suėjo 18“, – pastebėjo rinkimų komisijos vadovė.

Oficialiais duomenimis, Baltarusijoje per sek

Penktą kartą Baltarusijos prezidentu išrinktas Aleksandras Lukašenka EPA-ELTA nuotr.

madienį vykusius prezidento rinkimus autoritarinis vadovas 61-erių A. Lukašenka sulaukė 83,5 proc. balsavusiųjų palaikymo ir užsitikrino valdymą jau penktajai penkerių metų kadencijai. Artimiausia A. Lukašenkos konkurentė, 38-erių T. Korotkevič surinko 4,4 proc. rinkėjų balsų. Likę du kandidatai – Baltarusijos liberalų demokratų partijos pirmininkas Sergejus Gaidukevičius bei Baltarusijos kazokų vyriausiasis atamanas Nikolajus Ulachovičius atitinkamai užsitikrino 3,3 proc. ir 1,7 proc. rinkėjų palaikymą. – 11 psl.

Klausimai nebūna nekuklūs. Nebent atsakymai – Oscar Wilde

Ruduo. Atvažiavome į senelio sodybą imti derliaus (beje, derliumi skūstis šiemet negalime, nesiskundžia ir ūkininkai, atvirkščiai – grūdinių kultūrų derlius, sako, rekordinis, nors lietaus ne tik vasarą, dar ir dabar nesulaukiame). Pasirodė pirmosios šalnos, šiemet ypač vėlyvos, todėl krosnis kūrenti jau reikia. Ugnelės kūrenimas – mano darbas, vyras su Klaipėdos universiteto studentais daro archeologinės medžiagos tyrimus (bando lipdyti ir degti puodus, kaip darydavo akmens amžiaus žmonės, ir skaldo titnagą). Prakuroms nuo namo aukšto nusiimu senų laikraščių, kuriuos dešimtmečiais kaupė anksčiau čia gyvenę giminaičiai. Pavartau. „Idomiausia“ spauda, žinoma, sovietinė, nes per 25-erius Nepriklausomybės metus užmiršta. Štai „Tarybinės moters“ žurnalas (prieš karą, buvo „Moteris“, dabar pavadinimas sugražintas). Paskaitau. Rašo pažįstami žurnalistai, kai kurių jau nebėra šiame pasaulyje. Dievulėliau, dabar galvoju, kaip mes galėjome taip gyventi, taip rašyti ir tai skaityti... Socialistinis lenktyniavimas, liaupsės Komunistų partijai ir jos vadams, kas kelintas tekstas – šlovė Leninui arba citatos iš Lenino raštų, šalia – primilžiai iš vienos karvės, „rekordiniai“ centneriai iš hektaro, nors visi tarybiniai ūkiai ir dažnas kolūkis išsilaikė tik valstybės dotacijų dėka (o valstybės išdą sudarė dirbantiesiems už darbą nesumokėti pinigai). Viskas – melas, viskas iš piršto laužta, viskas – beprasmybė.

Štai 1987 m. gruodžio „Tarybinės moters“ numeris. Jau paskelbta Michailo Gorbačiovo perestroika, bet jokio prašviesėjimo moterų žurnale nematyti. Pvz., prityrusi žurnalistė (ir sugėbanti rašyti) rašo reportažą iš kelionės su neva taikos misionieriais Lenino vietomis. Ji sako, kad 180 žmonių iš viso pasaulio, 17 valstybių (ir iš kur tiek kvailių?), plaukia laivu Volgos upe, Rusijoje, sustoja kiekviename dideliame mieste ir rengia grandiozines konferencijas, skirtas taikai. Veidmainystė. Sovietai niekada nebuvo taikos nešėjai, Leninas sapnuodavo apie pasaulinę komunizmo revoliuciją. Rusija pasiglemžė visas aplinkines teritorijas. Beje, reportažą žurnalistė pradeda Justino Marcinkevičiaus eilėmis taikai: „Ir tegu visi žodžiai – / Motina, Žemė, Duona, / Saulė, Meilė, Tėvynė, / Revoliucija, Darbas / atsi- / stoja vieno vienintelio žodžio sargyboj... / Taika“. Ir eilės nenuoširdžios, formalios, parašytos iš reikalo – už so- / tesnę negu visiems mums duoną. Sali- / amutė apie komunizmą rašė bent jau iš širdies, sudarė išpūdį, kad tikė- / jo tuo, ką rašė.

1988 m. kovo numeris. Prie Adomo Mickevičiaus paminklo jau prieš pusmetį, 1987 m. rugpjūčio 31 d., buvo įvykęs pirmasis viešas mitingas minėti grobuoniško Molotovo-Ribbentropo pakto metines, o ta pati žurnalistė į vienos Panevėžio mokyklos direktorės lūpas įdeda tokius žodžius: „išaugo

Liūdniau už liūdną debesį

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

karta aukštų pareigūnų, neskaičiusių Lenino. Tokių vadovų dėka suklestėjo formalizmas, užtemdęs Tiesą. Ypač skaudžiai Tiesos devalvacija palietė mokyklą, kur turi būti formuojamos tikrosios vertybės”. Abra-kadabra... Žinoma, mokykla nugyventa, bet Leninas ir tikrosios vertybės? Ir sugalvok tu man. Negi ir aš taip rašiau? Greičiausiai. Prisimenu, kaip „smerkiau” 1970 m. lėktuvą į Turkiją nuvariusius tėvą ir sūnų Brazinskus. Reikėjo kiekvienam redakcijos darbuotojui surinkti po tam tikrą skaičių žmonių, kurie neva smerkė šį poelgį. Paskambinau seseriai, kuri tuomet dirbo Biržų rajone brigadininke, į jos kolūkio kontorą ir pasakiau, kad jos vardą įrašysiu į „smerkėjų” sąrašą, kad bent žinotų. Nusijuokė ir sutiko, – į laikraštį papulsiu. Paprašiau dar keleto pažįstamų pavardžių. „Smerkimus” pati parašiau. Žinau, kad kai kurie kolegos pavardes tiesiog ištraukė „iš lempos”, paprasčiausiai – sugalvojo. Tik ilgai neištvėriau tokio darbo, po nepilnų trejų metų tarnybos laikraščio redakcijoje pasirinkau laisvos žurnalistės kelią ir 15 metų iki Nepriklausomybės šiaip taip laikiausi iš svetimų knygų ir straipsnių apie kultūrą rašymo.

Štai anksčiau minėtame žurnale skelbiama apybraiža apie mokslininkę, kurios pavardės neminėsiu, nes ji vėliau tapo rimta mokslininke etnografe, daug prisidėjo prie etnografinių ansamblių judėjimo plėtotės. Čia rašoma, kad ji apsigynė mokslų kandidato disertaciją, kurioje nagrinėjo „tais metais aktualią temą – darbininkų buitį ir kultūrą. Apklausai ir stebėjimams pasirenka Grigiškių bandomojo popieriaus kombinato kolektyvą. 1965 m. šia tema parašo ir apsigina kandidatinę disertaciją”. 28-erių metų ji gauna mokslinį vardą, – tokia jauna ir dar mo-

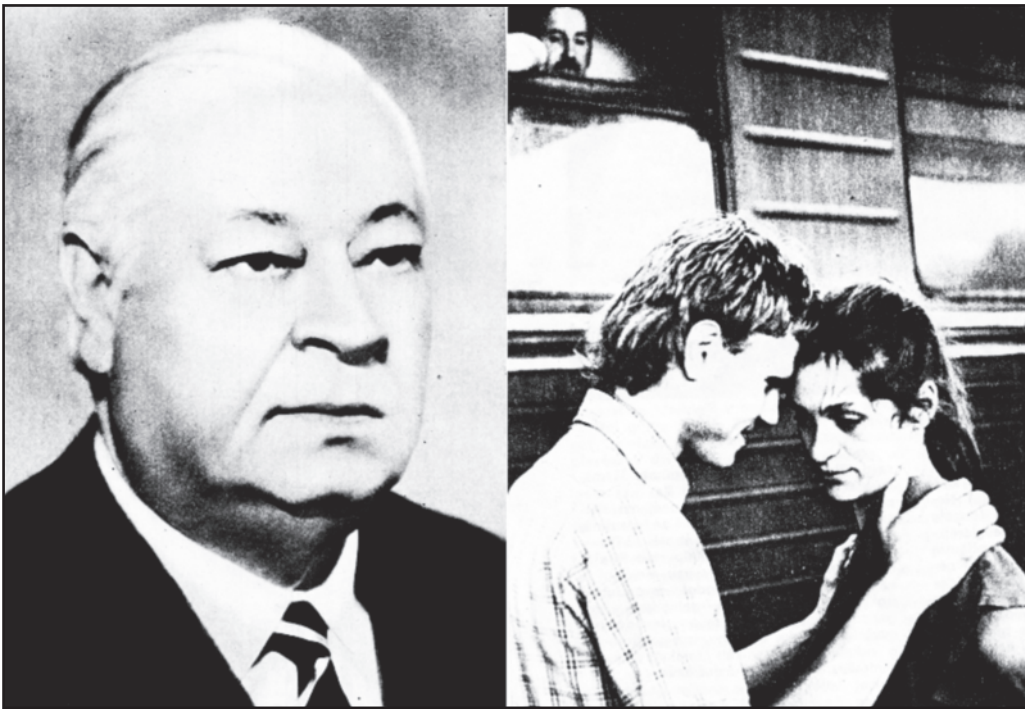
teris, – stebisi straipsnio autorius. Žinoma, nes pasirinko temą, kuri atvėrė visus vartus – sovietai garbino darbininkus, bet ir tai buvo melas, – tik žodžiai. Mūsų šeimos galva, dirbęs tame pat Istorijos institute, sako, kad ši disertacija buvo melas nuo pradžios iki pabaigos, nes viskas sugalvota, dirbtina, fantazijos, – autorė rašė kaip turėtų būti, o ne kaip yra. Pasakojo ne kaip darbininkai geria, muša savo žmonas ir vaikus, keikiasi ir vagia iš kombinato, o kažkokie išgalvoti blėnys – apie sovietinio darbininko gyvenimo prasingumą ir kultūringumą.

Dievulėliau, kaip mes galėjome pakęsti tokį falšą... Tiesa, tais laikais ant miestelių aikščių grindinio jau nebegulėdavo išniekinti partizanų kūnai, bet kunigas Alfonsas Svarinskas už politiką dar sėdėjo kalėjime, ėjo Lietuvių Katalikų Bažnyčios kronika, bet ne visi apie ją žinojome, o klausytis „Amerikos balso” vis dar buvo trukdoma. Beje, ir Lietuvoje, netoli Kauno, Skaistakalnyje, stovėjo tie trukdymo aparatai, kurie nutilo tik paskelbus nepriklausomybę. Nors, tiesą pasakius,

1988-1989 m. mums jau nebereikėjo „Amerikos balso”, nes pradėjo eiti „Sąjūdžio žinios”, o ir oficialioji žiniasklaida jau nebepajėgė užgniaužti tiesos žodžio. Lyg užrištas maišas pratrūko ir iš jo pasipylė visa 50 metų pūdyta tiesa. Paskutiniai Komunistų partijos šulai nebedraudė kalbėti apie politinius kalinius ir tremtinius, apie Sibirą ir Gulagus, bet, pasirodo, buvo dar ir tokių laikraščių, kurie tebegarbino Leniną, kaip „Tarybinė moteris”. Įdomu, ar buvo dar kas juos skaito?

Štai ką tik paskelbta žinia apie Nobelio literatūros premijos laureatę – ją tapo Baltarusijos žurnalistė ir rašytoja Svetlana Aleksijevič – ukrainietės ir gudo dukra, kuri bando pralaužti Lukašenkos režimo geležinę uždangą – Sovietų sąjungos liekaną. Taip Lietuvoje buvo prieš 25 metus.

Visą dieną mintyse sukasi kažkur girdėtas sparnuotas posakis: liūdniau už liūdną debesį. (Kodėl liūdną? Matyt, verkiantį lietumi.) Šis posakis labai tinka nusakyti mūsų buvusį sovietinį gyvenimą. Kaip rodo anų metų spauda, netgi mūsų veidai buvo kažkokie kitokie negu pasaulio žmonių – liūdni, pilki, primityvūs, lyg iškan-kinti. Dabar taip atrodo Šiaurės Korėjos žmonių veidai, – tuščiomis akimis. Tuščio gyvenimo tuščios ir akys. Užsieniečiai stebėdavosi, kodėl Lietuvos miestų gatvėse žmonės nesišypso. Atrodo, lyg būtume negyvi. Šiandien visa tai atrodo kaip sapnas. O buvo...

Savimi patenkintas Lietuvos komunistų partijos vadas Petras Griškevičius ir raudonojo konclagerio nukankintas jaunimas.

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti „Draugą”
internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų
parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org ir gauti „log in” bei slaptažodį.

SKAITYKITE „DRAUGĄ” GREIČIAU!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Nesu ekonomikos žinovas. Rašydamas apie ekonomines tendencijas visuomet bijau suklysti, o suklydęs – viešai apsijuokti. Ir vis dėlto šiandien būtent toji diena, kai noriu tarti keletą žodžių apie keistus lietuviškus ekonominius paradoksus.

Paskata imtis šios temos – videointerviu, kurį šių eilučių autoriui davė Vilniaus universiteto Socialinio darbo katedros profesorius, Lietuvos socialinių tyrimų centro daro rinkos tyrimų instituto vadovas Boguslavas Gruževskis.

40 minučių trukęs pokalbis su profesoriumi paliko gilų įspūdį. Neketinu skaitytojų varginti pateikdamas daug skaičių. Jūsų dėmesiu – tik keletas profesoriaus išguldytų apibendrinimų. Pasirodo, Lietuvos ekonomika nėra prasta. Lietuva šiandien gali pasigirti turinti vieną perspektyviausių regione ekonomikų. Lietuva lenkia daugelį savo kaimynių. Net jei pirmaujame ne itin ženkliai, vos vos, simboliškai, bet vis tiek pirmaujame. Pirmauti – tai ne atsilikti.

Be to, esame darbštūs. Darbo vietose kavos tikrai negurkšnojame kas pusę valandos. Tad šnekėdamasis su prof. B. Gruževskiu išgirdau ir šią malonią naujieną: mūsų darbo našumas – vienas iš išpūdingiausiai augančių parametų. Regis, esame darbštesni net už kai kuriuos savo kaimynus. Pavyzdžiui, latvius, estus, lenkus. O tas Europos Sąjungos šalis, nuo kurių vis dar atsiliekame, – sėmingai bandome pasivyti. Taigi mitas, jog lietuviškasis darbo našumas ženkliai atsilieka nuo ES vidurkio, – klaidingas.

Tačiau kodėl Lietuvoje, kur ekonomika – ne pati prasciausia, o darbo našumas – ne pats menkiausias, vidutinis darbo užmokestis kopia į viršų lėčiausiai arba visai nustojęs stiebtis aukštin? Prof. B. Gruževskis parodė iškalbingų lentelių iš autoritetingų užsienio ekonomikos žurnalų, kur akivaizdi keistenybė: ekonomika Lietuvoje pasižymi gyvybingumu, darbo našumas – puikus, o vidutinis darbo užmokestis – apmireęs.

Ypač keista, kad net Europos Sąjungos šalyse, kur darbo našumo rodmenys ženkliai mažėja, vidutinis darbo atlygis... vis tiek auga. Pavyzdžiui – Vo-

Kuo daugiau dirbi, tuo mažiau uždirbi..

GINTARAS VISOCKAS

kietijoje ir Austrijoje. O Lietuvoje – atvirkščiai.

Vadinasi, darbdaviai pajėgūs mokėti didesnius atlyginimus, bet sąmoningai nemoka? Būtent tokia išvadą darau išklauses prof. B. Gruževskio komentarų. Tai reiškia, jog Lietuvoje ir ateityje didės socialinė atskirtis, vis daugiau žmonių skurs, mažiau tikės gražia Lietuvos ateitimi?

Žinoma, didėjanti turtinė nelygybė – ne vien lietuvių galvos skausmas. Turtinė nelygybė auga net Skandinavijos šalyse. Dar ne taip seniai pasaulis džiaugėsi, kad bent demokratinėse šalyse santykis tarp labai turtingų ir itin sunkiai besiverčiančiųjų po truputį mažėja. Būta laikotarpio, kai pasaulis džiūgavo, jog pavyksta sustabdyti turtinės nelygybės šoktelėjimus. Atrodė, kad tokie laikotarpiai bus vis ilgesni.

Tačiau dabar vėl įsivyrąja blogosios tendencijos. O ten, kur dauguma piliečių vargsta, pasak profesoriaus, – tikėtini socialiniai neramumai, revoliucijos, karai. Nuolatinių nepriteklių kamuojami piliečiai nėra lojalūs valstybės piliečiai. Sakykim, kilius karui, vargu ar galima tikėtis, jog skurdą patyrusieji narsiai, drąsiai ir pasiaukojančiai eitų ginti Tėvynės.

Dar vienas pavyzdys. Omenyje turiu amerikietiskąjį. Prof. B. Gruževskis tvirtino, jog pastaruoju metu turtingiausių JAV žmonių (jie sudaro apie 1 proc.) turtai padvigubėjo, 19 proc. amerikiečių disponuojamos pajamos nei sumažėjo, nei padidėjo. Užtat net 80 proc. amerikiečių finansinės galimybės ženkliai krito. Prof. B. Gruževskio žodžiais remiantis, jau net JAV prezidentas Barack Obama yra pareiškęs, esą šiadieninė Amerika – ne visiems...

O kam gera gyventi Lietuvoje? Ar galima laikyti šalį perspektyvia, jei joje kuo daugiau dirbi – tuo mažiau uždirbi?

Pelno siekimas – vienintelis svarus pažangos stūmoklis. Bet šis instrumentas turi būti sureguliuotas taip, kad minimalus darbo užmokestis būtų akivaizdžiai aukštesnis už bedarbio pašalpą. Santykis tarp minimalaus už-

darbio ir socialinės pašalpos privalo būti toks, kad žmogus labiau norėtų susirasti bent minimaliai atlyginamą užsiėmimą nei mėnesių mėnesiais iš valstybės kaulinti socialinių pašalpų ir lengvatų.

Ar Lietuva suradusi protingąjį santykį tarp šių ekonominių duomenų? Mes ieškome. Bet ieškome lėtai, darydami grubių klaidų, sąmoningai pataikaudami patiems turtingiausiems ir skriausdami labiausiai kenčiančius.

Tokių užuominų pareiškė ne tik prof. B. Gruževskis. Kad Lietuvoje netinkamai sureguliuoti socialiniai santykiai, duodamas išskirtinį interviu kalbėjo ir Seimo narys Rimantas Jonas Dagys. Jis į šuns dienas išdėjo naująjį Darbo kodeksą. Naujasis Darbo kodeksas ir ateityje leis Lietuvos darbdaviams skriausti Lietuvos darbuotojus. Mažai ir labai mažai uždirbantys lietuviai taps dar labiau pažeidžiamais, silpnos lietuviškosios profesinės sąjungos turės dar mažiau įtakos pasirašant svarbias sutartis. Taigi darbingi, aktyvūs, savigarbos turintys lietuviai dar atkakliau ieškos galimybių įsidarbinti Vakaruose, kad tik nereikėtų vergauti Tėvynėje.

O tai reiškia, kad lietuvių išsivaikščiojimas po pasaulį – vis dar reali grėsmė. Pridėkime didelį mirtingumą (gimsta per metus – 30 tūkst., o miršta – apie 41 tūkst.), ir turėsime klaidų skaičių: kasmet gyventojų sumažėja po 11 tūkst. Tačiau Lietuvos valdininkų skaičius nuolat auga. Politikos apžvalgininkas Rimvydas Valatka tinklalapyje delfi.lt teigia, kad valdininkų kasmet Lietuvoje padaugėja apytikriai vienu tūkstančiu.

Kas atsakys į klausimą, kodėl ten, kur gyventojų katastrofiškai mažėja, valdininkų gretos išpūdingai plečiasi?

Gyvybės Lietuvos sąjūdžio deklaracija

ANDRIUS NAVICKAS

Mes telkiamės, nes tik veikdami kartu galime įveikti problemas ir kurti vaisingą alternatyvą nuskurdinantiems individualizmo ir kolektyvizmo kraštutiniams. Mums gyvybiškai būtinas politinio gyvenimo atnaujinimas ir tai yra ne vien politinio elito, bet visos politinės bendruomenės užduotis ir atsakomybė.

Mes tikime padoria, išmintinga, drąsia ir taraujančia politika, padedančia atskleisti kiekvieno žmogaus talentus, puoselėjančia žmogiškumą, kuriančia solidarią bendruomenę, stiprią ir teisingą valstybę – Gyvybės Lietuvą.

Lietuvos partizanai kovojo už Tėvynę ir Laisvę su ginklu rankose, sovietmečio disidentai, Lietuvos Sąjūdis įgyvendino tiesos sakymo revoliuciją, mūsų uždavinys ne mažiau sudėtingas ir gyvybiškai svarbus: atstatyti mūsų Tėvynės vertybinį pamatą ir perkeisti politinį gyvenimą tarnystės bendrajam geriui, padorumo, žmogaus orumo ir teisingumo dvasia.

1. Privalome pralaužti politikų užsisklendimą nuo žmonių. Atsinaujinusi politika – tai į kiekvieno žmogaus džiaugsmus, rūpesčius ir lūkesčius įsiklausanti politika. Teisingoje valstybėje politikai tariaisi ne tik tarpusavyje, bet ir su žmonėmis.

2. Būti vilties žmonėmis. Šiandien itin svarbu sugrąžinti žmonių viltį, kad galime gyventi teisingoje, žmogaus orumą gerbiančioje, solidarioje ir kūrybingoje valstybėje. Tai galima pasiekti tik tada, jei suformuluosime aiškią viziją ir konkrečius žingsnius jos įgyvendinimo link.

3. Galutinė instancija yra sąžinė ir Dievas, o ne

trumpalaikė galia ar šlovė. Politikos atsinaujinimas pirmiausia yra širdies atnaujinimas ir padorumo vertybės liudijimas kasdienėje veikloje. Pasitikėjimo auginimas prasideda nuo patikimumo mažuose dalykuose.

4. Mylėti Tėvynę, kaip dovaną. Savinieka visada yra pralaimėjimas. Turime ne skųstis ir aimanuoti, bet kasdien padaryti viską, kas nuo mūsų priklauso, kad Tėvynė taptų bent per žingsnelį gražesnė ir teisingesnė. Bet kuri valstybė yra didi ne savo teritorija, materialiniais ištekliais, karine galia, bet savo tikėjimu, viltimi ir meile.

5. Valdžia – tai pirmiausia tarnystė ir atsakomybė, o ne galia. Bendrasis gėris – tai svarbiausias politinio veikimo švyturys.

6. Padori politika rūpinasi ilgalaikiais, strateginiais sprendimais, o ne sėkme rinkimuose, partine ar asmenine nauda. Kai nekuriame ilgalaikės vizijos savo valstybei, savo žmonėms, savo vaikams, tampame kitų valstybių vizijų ar darbotvarkių dalimi.

7. Pagalba žmogui ir orių gyvenimo sąlygų užtikrinimas yra politinės valdžios pareiga, o ne tik deklaratyvus šūkis. Valstybės pažanga turi būti matuojama tuo, kaip keičiasi kiekvieno žmogaus gyvenimo kokybė, o ne abstrakčių rodiklių kreivėmis.

8. Stipri šeima yra svarbiausias valstybės ateities garantas. Investicijos į šeimų stiprinimą, gerovę, gimstamumo skatinimą turi būti valstybės prioritetas. Ir tai turi būti daroma ne kalbomis, o konkrečiais politiniais sprendimais, padedančiais kiekvienai šeimai Lietuvoje.

9. Mokyklos ir universitetai turi ugdyti kūrybingus, žmogaus orumą gerbiančius, atsakingą lais-

vę ir Tėvynę mylinčius žmones, o ne vykdytojus, turinčius daug informacijos, bet ne supratimą, ką su ja daryti.

10. Lietuva turi savo unikalią misiją pasaulyje. Esame svarbi Vakarų civilizacijos dalis ir turime būti ne viršvalstybių institucijų direktyvų vykdytojai, bet krikščioniškomis vertybėmis įsigrįstos Europos kūrėjai,

Kartu esame stiprūs, mes tikrai galime daug ką pakeisti. Prisijunkite prie šio Sąjūdžio. Atėjo mūsų laikas atiduoti Lietuvai viską, ką iš jos gavome. Sujunkime rankas ir širdis. Tai šiandien mums Dievo duota galimybė, tai mūsų pašaukimas, tai mūsų misija.

Vanda Juknaitė, Andrius Navickas, Žygimantas Pavilionis, Laurynas Kasčiūnas, Vincentas Vobolevičius, Vygantas Malinauskas, Vytautas Keršanskas, Jūratė Laučiūtė, Reda Sopranaitė, Raimonda Kuklienė, Kristina Zarmarytė – Sakavičienė, Monika Navickienė, Vytenis Lazauskas, Valdas Kilpys.

Norintiems išsamesnės informacijos: andriusnavickas@gmail.com.

TELKINIAI

Mano karpiniuose – mano gyvenimas

Ona Surdokienė

LAIMA APANAVIČIENĖ

Čiurlionio galerija Jaunimo centre gyvena laukimu. Jos sales papuoš ne tik ant sienų kabantys, bet ir Čikagos žiūrovams ligi šiol nematyti skulptūriniai karpiniai. Jų autorė – ilgametė Marijampolės Kultūros centro parodų ir renginių organizatorė Onutė Surdokienė, karpiniais susidomėjusi dar vaikystėje. Savo parodoje „Iškarpytas dienaštis“ autorė pasakos apie visus mylimus žmones, susitikimus su jais. Likimas dovanojo jai daug nepakartojamų įvykių, kelionių, susitikimų. Autorė sako, kad jai nesinorėjo, jog šios dovanos nugrimztų užmarštin, todėl visus įspūdžius užsirašydavo arba tiesiog iškarpydavo. Taip atsirado šie popieriaus reljefo paveikslai, skrynelės – relikvijoriai, paparčio žiedai. Onutės darbuose darniai tarpusavyje sąveikauja nepriekaištingomis popieriaus juvelyro rankomis sukurtas kaimo gamtovaizdis, lietuviški koplytstulpiai, gotiškos arkos ir lodžijos, elegiškais ritmais prabyla ritminės skulptūrinės kompozicijos. Tradicinius lietuvių tautodailės karpinius ji pavertė stebuklingais Rojaus sodais, kur augalinė ornamentika persipina su figūriniais motyvais, muzikiniais obertonais groja architektūrinės formos. Kiekviena šių karpinių kompozicija – tai poetiškas žvilgsnis į vaikystės pasaulį, į mūsų kultūrinį paveldą, tai jaukūs dialogai, sugrįžimai į toliuose paliktus namus. „Mano karpiniuose atsiskleidžia mano gyvenimas, šaknimis įaugęs į tautinį šalies identitetą“, – teigia O. Surdokienė.

Manau, kad labiausiai į parodą atėjusius žiūrovus nustebins relikvijoriai – dėželės brangenybėms-relikvijoms saugoti. „Ypačingą vietą Onos Birutės Surdokienės kūryboje užima relikvijų skrynelės. Rūmus, bažnyčias, koplytėles ar neregėtus indus primenantys relikvijoriai, skirtingai negu paveikslai, pagaminti iš spalvoto popieriaus. Spalvas autorė parenka pagal saugomų relikvijų prasmę: ramybė – žalia; tėviškė – samanų spalvos, jūra – mėlyna. Tose sudėtingai sukonstruotose ir meniškai ornamentuotose skrynutėse saugomi džiovinti augalėliai, akmenukai ar kiti atmintinas vietas bei įspūdingus įvykius primenantys daiktai. Kiekvienai savo gyvenimo relikvijai autorė skyrė ne tik meistriškai pagamintą dėžutę, bet ir rankų darbo skepetaitę, saugančią relikvijas nuo dulkių ir smūgių“, – savo įspūdžiais po applan-

Onos Surdokienės relikvijoriai parodoje.

Asmeninio O. Surdokienės archyvo nuotr.

kytos parodos dalijasi Tatjana Ramanauskienė. Ona Birutė Surdokienė pirmuosius savo trimacių karpinius parodė 1984 m. IV Respublikinėje karpinių parodoje Vilniuje. Nuo tada ji pradėjo aktyviai kurti, rengti personalines karpinių parodas Lietuvoje, o 1995 m. surengė parodą Vokietijoje. Jos karpiniai originalūs, vieninteliai šalyje. Popieriaus karpinių istorija gimė Kinijoje apie IV a. prieš Kristų, o Lietuvoje šis menas atsirado tik XVI amžiuje. Popieriaus karpiniai buvo labai populiarūs interjero puošyboje XIX a. pabaigoje – XX a. pirmaisiais dešimtmečiais: miesto, o ypač kaimo žmonės karpiniais gražindavo žibalinių lempų gaubtus, lentynas, paveikslų rėmus, užuolaidėlėmis puošdavo namų langus, indaujas, jaunavedžių vietas. Karpinių menas šiandien paplitęs visame pasaulyje. Kiekvienoje šalyje iš autentiško istorijos pamato iš-

auga vizualiai išraiškingi, daugiaplaniai karpiniai, vaizduojantys laiko ir istorijos tėkmėje buvėjusius įvykius. O. Surdokienė Marijampolėje (o ir Lietuvoje) žinoma ne tik kaip karpinių meistrė ir Marijampolės kultūros centro parodų organizatorė. Ji – mūsų žemietės Magdalenos Stankūnienės menų galerijos (Marijampolė) vadovė, liaudies menininkų klubo „Mūza“ įkūrėja, sudominusi karpiniais ne vieną meno mylėtoją, išugdžiusi ne vieną mokinį. Tad kviečiame spalio 16 d., penktadienį, 7:30 val. v. ne tik į šios puikios parodos atidarymą Čiurlionio galerijoje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636), bet ir į susitikimą su nuostabių karpinių autore Onute Surdokiene. Autorė mielai papasakos apie savo kūrybinius sumanymus, o muzikinę programą atliks Algimantas Barniškis.

Šauliai kviečia į filmo peržiūrą

Filme „Nematomas frontas“ pasakojama apie Lietuvos pokario patirtį. Terminas „nematomas frontas“ sovietų saugumo ir vidaus kariuomenės buvo naudojamas kaip neoficialus pavadinimas pokario konflikto Baltijos valstybėse, kai jie šiose mažose valstybėse, ypač Lietuvoje, beveik dešimtmetį turėjo kovoti su niekaip nenumalšinamu ginkluotu pasipriešinimu. Filmas pasakoja apie partizanų vado Juozo Lukšos-Daumanto likimą. Jo parašyta knyga „Partizanai“ bei dar gyvų bendražygių ir giminaičių skambantys žodžiai suteikia dvasios ir gyvybės šiam skausmingam pasakojimui. Tai partizanų istorijos faktai perteikiami pasitelkiant atvirus liudininkų ir amžininkų pasakojimus. Poetinę aplinką kuria ištraukos iš partizanų vado Juozo Lukšos dienoraščių, tuometį siaubą, kankinimus, meilę ir narsą atskleidžia dar niekur nematyti archyviniai kadrai. Šilumos ir asmeniškumo suteikia fatališka Juozo Lukšos ir Nijolės Bražėnaitės meilės istorija. Tuo pačiu kiti pasipriešinimo dalyviai, taip pat sovietų saugumo darbuotojai išsako savo supratimą apie tai, kas vyko Lietuvos miškuose prieš maždaug 60 metų. Filmas skirtas visų pirma Vakarų žiūrovams, kad būtų galima juos iš arčiau supažindinti su skaudžiu Lietuvai istorijos laikotarpiu, su pačia šalimi ir jos praeitimi. Tikimasi, kad filmas prisidės prie Lietuvos įvaizdžio kūrimo pasaulyje. „Nematomą frontą“ („The Invisible Front“) sukūrė keturi filmo kūrėjai: Jonas Ohman (Švedija/Lietuva), Vincas Sruoginis (JAV/Lietuva), Mark Johnston (JAV) ir Mark Ryan (JAV). Filmas kurtas penkerius metus. Filmavimo metu remtasi archyvais ir kitais šaltiniais. Filmuota Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje, Rusijoje, Švedijoje ir JAV. Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) Centro valdyba spalio 18 d., sekmadienį, 12 val. po pietų kviečia į filmo „Nematomas frontas“ peržiūrą lietuvių kalba. Renginys vyks Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (68125. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629). Susirinkusius į filmo peržiūrą išeivijos šauliai vaišins kareiviška koše. Visi laukiami. Atvykite. Daugiau informacijos tel. 773-899-1067.

LŠSI Centro valdyba

Š. m. spalio 9 d. generaliniame konsulate Čikagoje įvyko Nacionalinį diktantą rašiusiųjų susitikimas, kurio metu pagerbti bei apdovanoti lietuvių kalbos entuziastai. Susirinkusius sveikino ir už dėmesį gimtosios kalbos išsaugojimui dėkojo LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, o pagrindinio akcijos rėmėjo, įmonės „Goodwill Financial” vadovas Vytautas Skapcevičius kiekvienam diktantą rašiusiam įteikė suvenyrines dovanėles. Šiais metais raštingiausiomis Čikagos apylinkių lietuvenėmis tapo: Šarūnė Braziulienė bei Inesa Makarienė. Konkurso Čikagoje nugalėtojoms „Goodwill Fi-

Apdovanoti raštingiausieji

Nacionalinis diktantas šiais metais naktį buvo rašomas Maironio lituanistinėje mokykloje, Lemont, IL, o ankstyvą rytą ir Gedimino lituanistinėje mokykloje šiauriniame Mundelein priemiestyje. Generaliniam konsulatui akciją įgyvendinti padėjo Goda Misiūnienė (Maironio lituanistinė mokykla) bei Giedrė Ramanauskaitė (Gedimino lituanistinė mokykla).

LR gen. konsulato Čikagoje info ir nuotr.

Nacionalinio diktanto konkurso Čikagoje dalyviai ir jų artimieji susitikimo generaliniame konsulate metu.

Diktanto Čikagoje rėmėjas įmonės „Goodwill Financial” vadovas V. Skapcevičius, raštingiausios lietuvenės I. Makarienė ir Š. Braziulienė bei generalinis konsulas M. Gudynas.

Pirmoji diena Indianapolio lituanistinėje mokykloje

URTĖ BALČIŪNAITĖ

Išaušo gražus rugsėjo 12-osios rytas. Pirmoji dešimtujų – Jubiliejinių – mokslo metų diena. Mokiniai, mokytojos ir tėveliai žvaliai rinkosi į klases. Po šventinio rytmečio visi kibo į lietuvių kalbos mokslus.

Mano mokytoja Adrija Beleckienė per pirmąją pamoką davė pirmąją užduotį – pasikalbėti su mūsų mokyklos mokiniais ir mokytojais. Kartu sugalvojome klausimus ir aš iškeliavau ieškoti pašnekovų. Visų klausiau to paties: ko jūs tikėtės iš šių metų? Kiek mokinių yra jūsų klasėje? Kokias šventes norėtumėte švęsti per mokslo metus?

Visų pirma atėjau į mokytojos Laimos Baron klasę. Ji pasakė, jog tikisi, kad vaikai geriau skaitys, labiau pamėgs gramatiką ir drąsiau kalbės lietuviškai. Ji laukia mokyklos dešimtmečio šventės, Kalėdų ir Lietuvos nepriklausomybės minėjimo.

Mokytojos Laimos Baron klasėje tą dieną buvo 5 vaikai iš 7 užsiregistravusių. Dar trys mokosi namuose savarankiškai, kadangi toli gyvena ir į mokyklą atvažiuos tik kartais.

Vaikai taip pat atsakė į mano klausimus: Sophia norėtų susirasti daug draugų. Anna norėtų geriau suprasti ir kalbėti lietuviškai. Adelė svajoja apie ilgas pertraukas su žaidimais, šokių šventę ir talentų pasirodymą mokykloje. Tik Samantha ir Marija nieko nenorėjo. Jos norėjo, kad dar būtų atostogos.

Iš mokytojos Laimos Baron klasės aš nuėjau pas darželinukus. Su jais dirbo mokytoja Paulina Beleckaitė. Ji tikisi ir norėtų, kad per šiuos mokslo metus vaikučiai išmoktų abėcėlę, mėnesių ir savaitės dienų pavadinimus bei pramoktų skaityti. Klasėje buvo

Indianapolio lietuviai pradėjo naujus mokslo metus.

Indianapolio lituanistinės mokyklos archyvo nuotr.

penki vaikai. Visi nori švęsti Kalėdas, mokyklos dešimtmetį, Lietuvos nepriklausomybės dieną ir Užgavėnes.

Po to apsilankiau mokytojos Lolitos Reigles ir mokytojos Inos Čiapienės klasėje. Mokytojos Inos nebuvo, tad aš pakalbinau mokytoją Ritą Žilėnienę, kuri pavadavo mokytoją Iną Čiapienę. Abi tos klasės mokytojos tikisi, kad vaikai po šių mokslo metų geriau skaitys ir kalbės lietuviškai. Klasė yra suskirstyta į du lygius. Visi vienbalsiai sakė, kad nori daugiau linksmybių mokykloje, ne tik mokytis gramatikos. Visiems patinka švęsti Kalėdas.

Po to apsilankiau suaugusiųjų klasėje, kuriuos moko mokytoja Daiva Miller. Klasėje buvo 4 mokiniai. Jie visi tikisi pramokti lietuviškai bent tiek, kad galėtų susikalbėti nuvažiaavę į Lietuvą, kad mokėtų pasakyti svarbiausius sakinius, galėtų užduoti klausimų ir geriau suprastų Lietuvos kultūrą. Visi be išimties nori švęsti Kalėdas ir mokyklos dešimtmetį.

Prieš grįždama į savo klasę dar pakalbinau mūsų mokyklos direktorę Raimondą Balčiūnienę ir Indianapolio LB pirmininkę Sigitą Nusbaum. Direktorė Raimonda Balčiūnienė tikisi gerų, prasmingų, įsimintinų mokslo

metų. Ji lauktų daugiau iniciatyvos iš šeimų ir norėtų gražios dešimtmečio šventės. Jai taip pat patinka Kalėdos. Direktorė tikisi, kad galės vėl suburti grupę šokių šventei.

LB pirmininkė Sigita Nusbaum pasidžiaugė, kad mokykla klesti, kad sugrįžo nemažai mokinių. Ji priminė, kad mokykla visada yra ir bus visos lietuvių bendruomenės lietuviybės židiniu. Ji palinkėjo kūrybinės ugnelės mokytojoms ir mokiniams šiais mokslo metais.

Urtė Balčiūnaitė – Indianapolio lituanistinės mokyklos mokinė

Ar įmanoma gimti iš naujo?

ASTA TURSKIENĖ

Prie Vilniaus oro uosto durų rikiuojasi taksi mašinos, žmonės išeina, sėda ir nuvažiuoja. Mergaičiukė, kuriai galėtum iš pažiūros duoti 14–15 metų, išėjusi iš oro uosto sustoja ir giliai įkvepia. Tada apsidairo aplink ir jos veidu nubėga ramybės, pasitikėjimo ir saugumo jausmas. Rodos lyg viskas būtų pažįstama ir artima.

20 000 kilometrų...Es demasiado. Es como volver a nacer (20 000 kilometrų... Tai labai daug. Tai kaip gimti iš naujo), – sumurma ispaniškai mergina ir, sėdusi į taksi, paduoda vairuotojui lapelį su užrašu „Dzūkų g. 43, Vilnius”.

Prieš 25 metus

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos įsteigta Kultūros ir švietimo ministerija buvo pradėjusi darbą vos prieš kelias savaites. Kartu su kitais pirmosios vyriausybės nariais tuometinis Kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys buvo tik ką davęs priesaiką ir pradėjęs telkti ministerijos komandą. Vieną rytą į jo kabinetą užbėgo vice-ministras Aurimas Juozaitis, kuris norėjo pristatyti vieną idėją.

Tuo pačiu metu 1990 m. pavasarį Vilniaus specializuota internatinė mokykla gavo pranešimą iš Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministerijos, jog mokykla uždaroma, o jos patalpos perduodamos rusų trečiajai internatinei mokyklai.

Po šios informacijos mokyklos pedagogų Sąjūdžio iniciatyvinė grupė kreipėsi į Lietuvos Kultūros ir švietimo ministeriją siūlydama įsteigti mokyklą, kurioje galėtų mokytis lietuvių šeimų vaikai, gyvenantys ne Lietuvoje.

Idėja atrodė puiki. Tačiau ar pavys iš Lietuvos iškeldinti sovietų kariuomenės globojamą, tai kariuomenei būsimą karininkiją rengiantį berniukų internatą? Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, sovietų kariuomenė Vilniuje nevengė viešai rodyti savo jėgos: sostinės gatvėse vis pasirodydavo šarvuočiai. „Sutarėme, kad Aurimas Juozaitis parengs karinio internato uždarymo ir naujos mokyklos – ‘Lietuvių namų’ – steigimo įsakymus. 1990-ųjų balandžio 24 dieną juos pasirašiau. Po kurio laiko pasiteiravau: ar sovietų kariuomenė mūsų įsakymui pakluso? „Kariškiai išsikėlė, bet įsiutę nusiaubė patalpas – sulaužė baldus, išdaužė sienas. Tad iki rudens reikės pastatus sutvarkyti, – atsakė Aurimas Juozaitis”. Taip prisiminimuose apie „Lietuvių namus” situaciją aprašo tuometis Kultūros ir švietimo minist-

ras Darius Kuolys. Tada jis priėmė sprendimą ir pasirašė įsakymą, kuriame buvo nurodyta, kad nuo 1990 m. liepos 1 d. buvusios Vilniaus specializuotos mokyklos patalpose kuriama lietuviška vidurinė mokykla vaikams „Lietuvių namai”, gyvenantiems už Lietuvos ribų. Dėl užsitęsusio remonto mokykla darbą pradėjo spalio 1 dieną, turėdama 63 mokinius. Tai buvo tremtinių anūkai ir proanūkiai, atvykę iš Tomsko, Novosibirsko, Vorkutos, Krasnojarsko, Igarkos, Intos, Vidurinės Azijos, Altajaus krašto, Šiaurės Kaukazo, Ukrainos, Moldovos ir kitų buvusių Sovietų sąjungos regionų.

Pradėdami dirbti pedagogai suprato, kad mokydami iš svetur atvykusius lietuvių kilmės vaikus, susidurs su problemomis, kurios nebūdingos kitoms Lietuvos mokykloms. Pagrindinės darbo kryptys buvo aptartos pirmajame pedagogų tarybos posėdyje, kuris įvyko 1990 metų rugsėjo 26 dieną. Jo metu mokyklos direktorius Alfonsas Rudys paminėjo, kad į šią mokyklą vaikai ateis ne vien tik žinių. Čia ateis vaikai nejutę gimtosios žemės kvapo, o reikės išugdyti žmogų Lietuvai, todėl pedagogams reikės daug išradingumo ir kūrybiškumo. Pedagogų darbą sunkino ir tai, kad nebuvo darbo su tokiais mokiniais patirties ir specialių programų. Todėl posėdžio metu buvo numatytos tolimesnės darbo mokykloje gairės, kurios vėliau buvo tobulinamos, kuriama savita mokymo sistema.

„Organizuojant mokinių ugdymą, o ypač popamokinę veiklą, buvo sunku išsiversti be rėmėjų ir globėjų paramos. Padėdavo tremtinių grįžimo fondas (pirmininkas a. a. Vytautas Cinauskas), profesoriaus Vytauto Landsbergio fondas, Kanados Lietuvių Bendruomenė, AB „Montuotojas” (tuometinis direktorius Alfonsas Jaras), Maltos ordinas, Australijos Lietuvių Bendruomenė ir mokyklos globėjai Danutė ir Gabrielius Žemkalniai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Socialinių įstaigų priežiūros ir audito departamentas (departamento direktorius Aivydas Keršulis) ir kiti”, – savo prisiminimuose apie mokyklą rašo pirmasis mokyklos direktorius Alfonsas Rudys.

Po 25 metų

Didelis, geltonas, naujai renovuotas pastatas – tai šiandieninė Vilniaus lietuvių namų gimnazija. Kiekvienas čia besimokantis vaikas šią mokyklą vadina „namais”. Tai ne tik žodis. Ir ne simbolis. Tai tikrų tikriausi namai iš užsienio atvykstantiems lietuvių kilmės vaikams. Daugiau kaip du dešimtmečius mokyklos bendruomenė

Vilniaus lietuvių namuose mokosi vaikai iš viso pasaulio. Lietuvių namų archyvo nuotr.

dirba vykdydama šią misiją – teikti kokybišką pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą užsienio lietuvių vaikams, ugdymą ir visą veiklą grįsti dorinėmis vertybėmis, formuoti nuostatą mokytis visą gyvenimą, užtikrinti saugią, patrauklią, estetišką mokymosi aplinką. Šimtai moksleivių iš įvairių pasaulio šalių pirmuosius visuomeninio gyvenimo įgūdžius įgijo „Lietuvių namuose”. Būta visko. Pakilimų ir nuosmukių, džiaugsmų, laimėjimų ir nepelnytų nusivylimų.

Šiandien 25-metį švenčiantys Vilniaus lietuvių namai – ilgoji gimnazija po savo stogu talpinanti tris šimtus trisdešimt vaikų iš trisdešimties pasaulio šalių. Neretai kalbėdami apie mokyklą, pabrėžiame jos unikalumą. Visų pirma unikali gimnazijos bendruomenė – vaikai, augę skirtingose kultūrinėse socialinėse aplinkose, kupini ryžto siekti mokslo aukštumų, at-rasti pažinimo džiaugsmą, tobulėti kiekvieną dieną, kasmet įsilieja į dar-nią gimnazijos bendruomenę. Jie at-vyksta vedami kilnaus tikslo – pažinti savo tėvų ir senelių šalį: jos kultūrą, istoriją, papročius, tradicijas. Jau at-vykdami į mokyklą vaikai tvirtai ap-sisprendžia savo ateitį visam laikui su-rišti su Lietuva. Mokiniai yra tai, kuo mokykla gali didžiuotis. Gimnazijoje dirba darnus penkiasdešimties peda-gogų kolektyvas. Neretai mokytojams, auklėtojoms tenka pavaduoti mamą ar tėtį, paguosti, priglausti liūdintį vaiką, patarti ar pasidžiaugti kartu su juo, to-dėl mokytojų bei mokinių bendravimo kultūra irgi savita.

Eidama trečiąją veiklos dešimt-metį, mokyklos bendruomenė kelia sau didelius ir ambicingus uždavi-nius: efektyvinti ir modernizuoti ugdy-mo procesą, diegti naujas ugdymo for-mas, sukurti jaukią ir saugią aplinką visiems bendruomenės nariams, teik-ti visokeriopą pagalbą mokiniui ir mokytojui, teikti visapusišką pagalbą užsienio lietuvių formaliojo ir nefor-maliojo švietimo įstaigų bendruome-nėms.

Per dvidešimt penkerius metus neatpažįstamai pasikeitė ir pati mo-kykla. Atlikus pastato šiltinimą, sure-montavus daugelį bendro naudojimo patalpų, mokykla tapo šviesi, šilta ir jauki, šiuolaikiškai įrengta, aprūpinta kompiuteriais ir kompiuterinių tech-nologijų priemonėmis. Pažymėtinos ir išskirtinės mokyklos funkcijos: Eu-ropos mokyklos Lietuvos mokytojų veiklos koordinavimas ir pagalbos tei-kimas pedagogams, dirbantiems už-sienio lietuviškose mokyklose. Išsi-plėtė ir mokyklos veiklos: sustiprėjo ry-šiai ir bendradarbiavimas su užsienio lietuviškomis bendruomenėmis, glo-bojami užsienio lietuvių studentai, studijuojantys Lietuvoje, mokoma vals-tybinės lietuvių kalbos.

Išaugęs mokinių skaičius, išgražė-

jusi mokykla, draugiškas ir nuolat to-bulėjantis pedagogų kolektyvas, kiek-vienais metais gerėjanti ugdymo ko-kybė, mokinių lankomumas, moky-mosi rezultatai. Ar dar liko ko siekti? Šį klausimą ir užduodu dabartiniam Vilniaus lietuvių namų direktoriui Gintautui Rudzinskiui. „Neabejoju, kad išlaikysime pagrindinę Vilniaus lietuvių namų raidos kryptį – kursime namus, kuriuose visiems gyventi gera” – šypsodamasis atsako namų šeimininkas.

Post scriptum

Sportiška mergina, skubiu žingsniu bėga Didlaukio gatve. Aiškiai ma-tyti, kad vėluoja. Greit bėga metai Lietuvoje, bet ji niekaip nepripranta prie čionykščio gyvenimo ritmo. Pas-kaitų pradžia 8 val. ryto! Ir kas galėjo sugalvoti tokią nesąmonę?

Sveikinuosi ir užduodu jai tik vie-ną klausimą:

– Labas, Liepa, kaip manai, ar ga-lima gimti iš naujo?

– Niekada ne per vėlu pakeisti vi-siškai savo gyvenimą. Reikia mokėti ri-zikuoti, mokėti pakeisti savo gyveni-mą, nes niekada nežinosi, kas už nu-garos tavęs laukia. Greitai pripratau prie miesto, žmonių kalbos. Prie snie-go... Ir pradėjau laisviau vaikščioti, kvėpuoti, kalbėti. Mes esam ypatingi vaikai, pakeitę savo gyvenimą taip greitai, kaip trunka akimirka. Anks-čiau ar vėliau, visi susirinksime, bet kol kas tegul kiti sužino, kokie mes esa-me, kokia graži Lietuvos istorija, praei-tis, – gražia lietuvių kalba savo min-tis dėsto Liepa.

Prieš šešerius metus Liepa išlipo Vilniaus oro uoste atvykusi iš Urugva-jaus ir pasijuto čia sava. Jai viskas at-rodė lyg ir pažįstama, nes Lietuva – tai tėčio gimtinė, o ji atvyko jos pažinti, iš-mokti kalbos ir čia planavo kurti savo ateitį. Sėkmingai pabaigusi Vilniaus lietuvių namus, šiandien ji Vilniaus ko-legijos studentė.

Ar įmanoma gimti iš naujo? Tur-būt įmanoma. Prieš 25 metus iš naujo atgimėme kiekvienas kartu su Lietu-vos Nepriklausomybės atgavimu. „Gimė”, buvo įkurta unikali mokyk-la „Lietuvių namai”. Iki šiol vis „gims-ta” ir atvyksta tokios „Liepos” ir ku-ria naują gyvenimą čia, Lietuvoje. Reikia mokėti rizikuoti, tada viskas įmanoma.

*Rengiant straipsnį remtasi gerb. D. Kuolio bei A. Rudžio prisiminimais apie Vilniaus lietuvių namus, kurie išspausdinti knygoje „Ryškiausias permainų ženklas”, skirtoje mokyklos 20-mečiui paminėti, išleistoje 2010 metais.

Asta Turskienė – Vilniaus lietuvių namų Užsienio lietuvių švietimo skyriaus vedėja

Į Lietuvių namų gimtadienio šventę sugužėjo daug svečių.

Parengė Vitalius Zaikauskas

Baigėsi bendradarbiavimo konferencija

Vilnius (Kam.lt) – Spalio 8–9 d. vyko Jungtinių Amerikos valstijų analitinio centro „The Potomac Foundation“ inicijuota konferencija „Naujos kartos Rusijos karyba: pasekmės Baltijos valstybėms ir Lenkijai“.

Renginyje dalyvavo daugiau nei pusšimtis karybos ekspertų, akademinio pasaulio, NATO, Ukrainos bei Lietuvos atstovų.

Pranešimai ir diskusijos sukosi apie Rusijos keliamą karinę grėsmę Vidurio ir Rytų Europos regionui. Svarstyta, kaip įveikti iššūkius patiriant kuo mažesnius nuostolius. „Potomac“ fondo atstovai pateikė nuoseklią ir išsamią dabartinės situacijos Ukrainoje karinę ir politinę apžvalgą.

Specialistai kalbėdami apie nekinetines grėsmes pabrėžė visuomeninę švietimo, moralinių vertybių ugdymo

svarbą siekiant turėti stiprią priešinimo dvasią. Dėmesio sulaukė ir Rusijos propagandos mastai bei jos tikslinės grupės Baltijos šalyse. Siūlyta skirti tinkamą dėmesį tautinėms mažumoms.

„The Potomac Foundation“ – tai nepriklausoma, nepelno organizacija, 1988 m. įsikūrusi JAV, siekianti įnešti mokslinių ir racionalių argumentų į viešąją diskusiją bei prisidėti prie saugumo politikos kryptių formavimo. Šis analitinis centras yra užsitarnavęs palankų politikų ir kariškių vertinimą, kartu glaudžiai bendradarbiauja su JAV Kongresu. Fondas aktyviai komentuoja tarptautinės žiniasklaidos aktualijas, pristato atliktus analitinius tyrimus, skelbia mokslinių straipsnius.

Žemaitukais apkeliavo visą Lietuvą

Šventoji (ELTA) – Spalio 10 dieną Šventojoje savo istorinį penkių savaičių žygį žemaitukų žirgais aplink Lietuvą baigė žygeiviai. Jų sutiktuves vyko Šventojoje prie Alkos kalno.

Rugsėjo 4-ąją Šventojoje buvo pradėtas istorinis žygis „Žemė-žmogus-žirgas“ aplink Lietuvą senosios lietuviškų žirgų veislės – žemaitukais žirgais. Daugiau kaip 1 700 km Lietuvos pasieniu žinią nešė 7 raiteliai ir važnyčiotojai, 2 pakaitiniai žirgai ir lietuvių skalikė Alka. Dviem žirgais buvo traukiama karieta su žygio manta.

Žygeiviai, keliaudami per visus etnografinius regionus, nešė knygą, kurioje buvo įrašomi palinkėjimai Lietuvai. Žemaitukų augintojų asociacijos surengtas žygis buvo skirtas Etnografinių regionų metams, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui ir Mykolo Kleopo Oginskio 250-osioms metinėms paminėti, taip pat buvusiems 1935 m., 1975 m. žygiams atminti. Susitikimo metu žygio dalyviai pasidalino savo pastebėjimais ir atradimais iš nueito kelio ir ankstesnių kelionių.

Lietuvos muitinei – 25-eri

Vilnius (BNS) – Lietuvos muitinė mini 25 metų veiklos sukaktį. Ta proga Vilniuje vyko iškilmingas minėjimas.

1990 metų spalio 9 dieną Aukščiausioji Taryba priėmė Muitinės laikinąjį įstatymą. Dar po kelių dienų įsteigtas Muitinės departamentas. Per pirmuosius mėnesius jame įdarbinta 30 darbuotojų. Per pirmąjį veiklos pusmetį įkurta 15 muitinių, 1991 metų pradžioje muitinėje jau dirbo 431 asmuo.

Tuo metu tai buvo pavojinga tarnyba. Pasienyje sustatytuose statybininkų vagonėliuose dirbę pareigūnai nuolat buvo užpuolami: sovietų kariai mušdavo muitininkus, grasindavo ginklais, stengėsi įbauginti ir priversti netarnauti muitinėje. 1991 metų liepos 31-osios naktį Medininkų kelio poste žuvo septyni pasienyje dirbę pareigūnai – muitininkai bei policininkai. Sunkiai sužeistas muitininkas Tomas Šernas išgyveno.

Muitinės veikla visais laikais buvo neatsiejama nuo kovos su kontrabanda – per pastaruosius 15 metų muitininkų konfiskuotų cigarečių pakeliais (beveik 60 mln.) būtų galima 17 kartų nukloti kelią nuo Vilniaus iki Klaipėdos. Likviduota nelegalių cigarečių ir alkoholio fabrikų visoje Lietuvoje, aptikta ginklų, sulaikyta 3,5 tonos narkotinių ir psichotropinių medžiagų, daugiau kaip milijonas klastotų prekių, tūkstančiai klastotų eurų ir dolerių.

Šiuo metu muitinėje dirba 2 359 pareigūnai ir darbuotojai. Vidutiniškai per parą per valstybės sieną pravažiuoja daugiau nei 1 000 krovininių automobilių ir 2 000 lengvųjų automobilių.

nai – muitininkai bei policininkai. Sunkiai sužeistas muitininkas Tomas Šernas išgyveno.

Muitinės veikla visais laikais buvo neatsiejama nuo kovos su kontrabanda – per pastaruosius 15 metų muitininkų konfiskuotų cigarečių pakeliais (beveik 60 mln.) būtų galima 17 kartų nukloti kelią nuo Vilniaus iki Klaipėdos. Likviduota nelegalių cigarečių ir alkoholio fabrikų visoje Lietuvoje, aptikta ginklų, sulaikyta 3,5 tonos narkotinių ir psichotropinių medžiagų, daugiau kaip milijonas klastotų prekių, tūkstančiai klastotų eurų ir dolerių.

Šiuo metu muitinėje dirba 2 359 pareigūnai ir darbuotojai. Vidutiniškai per parą per valstybės sieną pravažiuoja daugiau nei 1 000 krovininių automobilių ir 2 000 lengvųjų automobilių.

Vidaus reikalų ministro atstovas teigė, kad šio įstatymo pataisų projektas tebederinamas dėl objektyvių priežasčių, tačiau netrukus jį planuojama pateikti Teisingumo ministerijai.

Valdžia registruoti išankstinio mokėjimo SIM korteles siekia, nes būtent jomis naudodamiesi sukčiai padaro daugiausiai nusikaltimų. Be to, jie dažnai jas keičia, taip apsunkindami teisėsaugos darbą.

Anonimiškų SIM kortelių registravimas įstrigo

Vilnius (Vyriausybės info) – Prekybos išankstinėmis mokėjimo SIM kortelėmis apribojimus buvo planuota įtvirtinti nuo kitų metų liepos 1 dienos. Sugriežtinus tvarką, nebebūtų galima anonimiškai nusipirkti išankstinio mokėjimo SIM kortelių bet kurioje prekybos vietoje – visos jos turės būti registruotos. Tačiau Elektroninių ryšių įstatymo pataisų projektas įstrigo jį rengiančioje Vidaus reikalų ministerijoje.

Egiptas perka skandalinguosius „Mistral“

Paryžius („Draugo“ info) – Egiptas ir Prancūzija spalio 10 dieną pasirašė susitarimą, pagal kurį įsigis iš Paryžiaus du „Mistral“ klasės jūrų desanto operacijų laivus, kuriuos anksčiau buvo planuojama parduoti Rusijai.

„Mistral“ laivų, kuriuos Paryžius atsisakė perduoti Rusijai dėl Maskvos vaidmens Ukrainos krizėje, pardavimo Egiptui sąlygos buvo suderintos rugsėjo 23 dieną tarp Prancūzijos prezidento Francois Hollande ir Egipto prezidento Abdel Fattaho al Sisi.

Laivus tikimasi perduoti Egiptui

maždaug 2016 metų kovą, už 950 mln. eurų, bet reikšmingą šios sumos dalį finansuos Saudo Arabija.

200 metrų ilgio amfibiniai sraigtasparnių nešėjai turėjo būti pristatyti Rusijai iki šių metų pabaigos pagal sutartį, kurios vertė – 1,2 mlrd. eurų, tačiau Paryžius apsigalvojo dėl laivų pristatymo po Rusijos įvykdytos Krymo aneksijos ir teikiamos paramos Rytų Ukrainos separatistams. Sutartis buvo nutraukta rugpjūčio pradžioje. Dvi šalys susitarė, kad dėl sutarties neįgyvendinimo Prancūzija turės išmokėti Rusijai kompensaciją.

Donecko separatistai rinkimus atidėjo

Kijevas („Draugo“ info) – Apsišaukėliškos Donecko „liaudies respublikos“ (DLR) vadovas Aleksandras Zacharčenko patvirtino savivaldos rinkimų separatistų kontroliuojamame regione datą – 2016 metų kovo 20 dieną.

„Pasiūlius Minsko proceso ga-

rantams – Prancūzijai, Vokietijai ir Rusijai – mes sutikome perkelti vietinius DLR rinkimus iš šių metų spalio 18 dienos į 2016 metus“, – skelbiama separatistų tinklalapyje.

Tačiau Kijevas pabrėžia, jog rinkimai privalo vykti pagal Ukrainos įstatymus ir konstituciją.

Demonstracija prieš ES ir JAV prekybos sutartį

Berlyne protestuota prieš ES ir JAV laisvosios prekybos sutartį. Scanpix nuotr.

Berlynas (BNS) – Tūkstančiai demonstrantų spalio 10 dieną susirinko Vokietijos sostinėje protestuoti prieš planuojamą transatlantinės laisvosios prekybos sutartį.

Berlyno centre surengtos demonstracijos organizatoriai tikėjosi, kad susirinks apie 50 tūkst. protestuotojų iš visos šalies.

Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos nuo 2013 metų veda derybas dėl Transatlantinės prekybos ir in-

vesticijų partnerystės (TTIPP).

Vokietijos vyriausybė pasisako už šią sutartį, sakydama, kad ji padės išjudinti pasaulio ekonomiką. Protestai, kuriuos organizuoja Vokietijos profesijų konfederacija (DGB), neriamauja, kad ta sutartis gali pabloginti maisto produktų saugumo standartus Europoje ir sukelti pavojų vietos reguliavimo taisyklėms, suteikdamos pranašumą tarptautinio arbitražo komisijoms sprendžiant ginčus.

Nušalinti S. Blatter ir M. Platini

Ženeva (ELTA) – Tarptautinės futbolo federacijos prezidentas šveicaras Sepp Blatter ir Europos futbolo sąjungos (UEFA) vadovas prancūzas Michel Platini ne mažiau nei 90-iai dienų nušalinti nuo su bet kokios su futbolu susijusios veiklos. Tokios pačios sankcijos pritaikytos ir FIFA generaliniam sekretoriui Jerome Valcke.

Tokį sprendimą priėmė nepriklausoma FIFA etikos komisija. Pa-

grindinė priežastis – nuslėpti mokesčiai ir manipuliacijos didelėmis sumomis.

Šveicarijos prokurorai praėjusį mėnesį pradėjo baudžiamąją bylą prieš S. Blatter dėl neteisėtos sutarties su televizijomis 2011 metais ir dėl 2 mln. Šveicarijos frankų pervedimo M. Platini. Pastarasis šioje byloje dalyvauja ir kaip liudytojas, ir kaip kaltinamasis.

Oksana pila šviežią pieną.

Košės virimas senoviniame katile.

Senovinių amatų puoselėjimas gyvai: vilnos karšimas, verpimas, velimas.

Arūnas kūrena lauko krosnį – ruošia ugnį arbatai kaisti...

Pozityvumo sėklą daigina sugrįžę į Lietuvą

GITANA MERKELIENĖ

laisvoji žurnalistė prie Jungtinių Tautų

Specialiai „Draugui“

Oksana Judakova ir Arūnas Kulikauskas – menininkų pora, po ilgo gyvenimo JAV, jau nuo 2012 m. vasaros, su atžalomis Vincuku ir Uršule kuriasi Lietuvos kaime, džiaugiasi gamta, nepabūgę skeptiškų išankstinių nuostatų apie „sunkų ir blogą Lietuvos gyvenimą“, mokosi ūkininkavimo, tęsia savo meninius projektus, džiaugiasi šia diena.

Šių žmonių gyvenimo vingiai įdomūs: Arūnas, gimęs Kaune, išsimokslinęs čia, Lietuvoje, baigė Vilniaus dailės institutą (dabar Vilniaus dailės akademija), išvyko, kaip pats sako, „dėl pašėlimo, dėl noro pamatyti pasaulį, lėkti“ ...JAV pragyveno 22 metus, apkeliavo daugybę kitų šalių.

Oksana gimė Altajuje (vos metų močiutė ją atsiųžė į Lietuvą), užaugo Lietuvoje, o išlošusi žalią kortą išvyko į JAV visiškai atsitiktinai, smalsumo vedama, norėjo tiesiog pabandyti gyvenimą svetur. Nuvykusi ten, susitikusi Arūną, taip ir pasiliko dešimtmečiui.

„O sugrįžome iš esmės dėl vaikų: tam, kad Lietuva jiems nebūtų tolumas, tik iš pasakojimų pažįstamas suvenyrinis kraštas“, – sakė Oksana 2012 m., klausta žurnalistų.

Arūnas kalbėjo: „Mes, lietuviai, kažkodėl labai norime būti kuo nors išskirtiniai: Nidos kopomis, gintaru, sutartinėmis... Pranašesni už kitus. Bet nesuprantam vieno dalyko: jau vien tai, kad esame lietuviai, turime savo kalbą, savo požiūrį, jau yra mūsų unikalumas. Nereikia būti išskirtiniams!

Bendrybių ieškojimas ir jų suradimas teikia dar daugiau džiaugsmo. Nėra „mes“ ir „jūs“, yra tik „mes“. Pamenu, prieš kokius penkiolika metų surengiau parodą Limoje, Peru. Ketino man aprodyti miestą ir nusivežė į greitojo maisto restoranus „McDonald’s“, KFC... Aš jiems sakau: ką? O jie man: nori į indėnus žiūrėti? Būtent! Čia toks paralelinis palyginimas, kaip stengiamasi lygiuotis į ką nors, sekti pavyzdžius iš reklamų... Norėdami konkuruoti, rungtyniauti, kuo nors išsiskirti, mes tik supriešinam save su pasauliu.

Praėjo treji metai, kai Oksana, Arūnas bei jų vaikučiai – Vincukas ir Uršulė – gyvena Lietuvoje. Tenka pastebėti jų aktyvumą Lietuvos parodose, ramybę ir harmoniją, po truputėlį kuriantis senovinėje sodyboje, o štai Avikirpio renginys, į kurį buvau pakviesta neseniai, pranoko lūkesčius – suvažiavo per 150 dalyvių ir smalsuolių iš visos Lietuvos!

Kalbinau Oksaną, nes buvo tikrai įdomu sužinoti daugiau niuansų apie daug ką... labai smalsi buvau apie menininkės gimtinę, nes iki parodos, kuri buvo surengta šią vasarą Vilniuje, tikrai prisipažinsiu, – nelabai ką žinojau apie tą kraštą.

Altajus – tikroji Oksanos gimtinė. Tai mažytis kraštas, atitolęs nuo Lietuvos beveik 5000 km., kur susitinka Rusija (šiaurėje), Kazachstanas (vakaruose), Kinija (pietuose) ir Mongolija (rytuose). Šią vasarą Vilniaus kultūros dienoje UNESCO komisijos galerijoje buvo atidaryta Oksanos Judakovos fotografijų paroda „Ir savas, ir tolumas kraštas Altajus“. Paprasčiau autorės plačiau papasakoti apie šį projektą, apie savo gimtinę.

„Turtingą gamtos grožiu, istorija, autentišku gyvenimo būdu kraštą žino keliautojai ir kalnų mylėtojai. Žino tremtiniai. Žino einantieji dvasiniu keliu. Neramieji keliautojai tam pasaulio pakrašty ieškojo mistinės Šambalos šalies ir sniego žmogaus. Pla-

čiai žinomas Altajaus vaistingųjų žolių, šaknų ir medaus stiprumas.

Likimui lėmus, mane su ta toluma ir nuostabia šalimi sieja tiesioginis ryšys. Man augant vienintelis šaltinis apie Altajų buvo gamtininko, keliautojo, rašytojo Vytauto Almanio knyga „Per Ulkero žvaigždyną“, kurią padovanojo teta, kai buvau penktokė, parašyta pažįstant Altajų iš vidaus ir su meile.

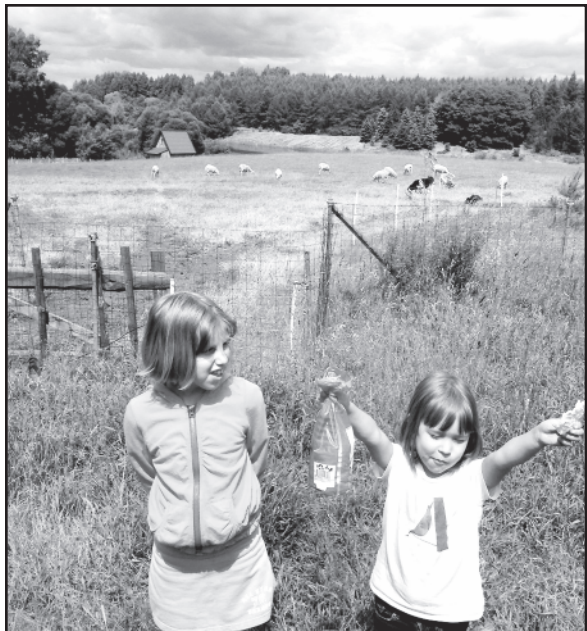
Altajus man savas, nes aš ten gimiau. Būdama 34-erių (2006-aisiais) savo akimis pamačiau tai, ką dauguma žmonių pažįsta nuo mažens – gimtinę. Ten ir dabar kalnuose gyvena mano tėvas.

Altajus tolimas. Nes Lietuvą ir Altajų skiria krūva pinigų, vizos, kilometrai, geopolitinės situacijos pasaulyje ir milijonas smulkių darbų, reikalų ir rūpesčių, kuriuose mes paskęstame savo kasdiniuose gyvenimuose.

Bet štai ką aš galiu pasakyti: besiruošiant šitai parodai staiga nutolo ir prašapo bet kokios svajoti ir keliauti trukdančios situacijos, ir aš staiga taip užsimaniau į Altajų: į tuos kalnus, į tą taigą, į tas dykynes, kur užmynus ant laukinio čiobrelio, oras pakvimpa laukiniu visų prarastų aukso amžių aromatu”...

– Grįžtant į 2012-uosius: po ilgo gyvenimo JAV parvykus į Lietuvą, kokie buvo Jūsų pirmieji pastebėjimai? Kaip jautėtės? Ką išgyvenote? Ar tą mentaliteto skirtumą Jūs jau-tėte?

– Buvo kiek neramu. Nusprendus grįžti teko patirti ne vien keistą artimųjų, draugų reakciją: vietoj džiaugsmo – baugų pasergėjimą, net ir tėsikimą į akis: „linkiu tau patirt lietuvišką mėsą savo kailiu“ ...chmmm... nenudžiugino. Todėl nusprendėme, kad pirmieji metai bus bandomieji. Jei kas negerai – ypač vaikams – grįžtam atgal į New Yorką. Ačiū Dievui, patekome į draugišką, saugią aplinką. Čia, šližių kra-

Dukrelė Uršulė džiaugiasi sulaukusi svečių: aprodė pievas, kuriose ganosi avytės.

Smagu gamtos apsuptyje ir mažiems, ir dideliems.

te (tai Šližių, Samantonių, Kultuvėnų, Gavenonių, Paupių kaimai), verda gyvas gyvenimas. Bendruomenė – geranoriška, draugiška, aktyvi, smalsi. Ir tuo pat metu jaučiu tuose žmonėse (žiūrėdama į juos iš šalies, nes mes – visiški naujokai šitame krašte) saviver-tės, sveiko išdidumo jausmą. Man tai patinka. Gyvename kaime, bet nesi-jaučiame gyvenantys provincijoje (blo-gaja to žodžio prasme). O pirmieji pa-stebėjimai grįžus – iki pat šiol negaliu atsidžiaugti ir atsigėrėti gyvenimo būdo autentiška, ypač kaime, mažuose miesteliuose. Ir nuostabiai gražia gam-ta.

Esminis dalykas, kurį pati sau su-formulavau, prabėgus metams-pu-santrų po grįžimo: jei kas nors įvyktų ir reiktų grįžti į JAV, aš jau nebesir-gčiau nostalgija Lietuvai. Taip, grįžimas Lietuvon po daugelio Niujorke pra-leistų metų atskleidė kai kuriuos ne-malonių faktus apie mūsų tautos kul-tūros lygį, mentalitetą, viešąjį gyveni-mą, smerkimą...

Bet juk viskas keičiasi. Dabar, pra-ėjus trejiems metams, daug kas apsi-šlifavo, apsitrynė, apmaurojo. Šiaip – nemėgstu apibendrinimų...

– Lietuvos mokykla... Jūsų sūnus Vin-cukas ragavo mokinio duonos Niujorko pradinėje mokykloje. Grįžus į Lietuvą jau nuo 2012-ųjų rudens mokosi Veprių mokyklo-je. Kokia Jūsų nuomonė apie amerikietišką ir lietuvišką mokyklą?

– Queens (NY) mokykloje Vincu-kas baigė antrą klasę, o grįžus čia tęsė mokslus trečioje. Amerikietiškoje tar-si buvo daugiau aiškumo tėvams, dis-ciplinos, nuoseklumo. Kita vertus, ir mūsų gyvenimo būdas buvo kitas: dau-giau laiko, dėmesio vaikui. Čia – kiti da-lykai, kitos sąlygos.

Kas mane nuo pat pradžių nuliū-dino ir išgąsdino Lietuvoje – tai, kad su-augusieji, kalbindami vaikus apie mo-kyklą, iškart išreiškia priešiškimą mokyklai: ar labai nesinori eiti į mo-kyklą, ar labai ten blogai, ir pan. Ame-rikoje nepažįstamas žmogus šitaip vai-ko nepaklaus. Tai yra išankstinis prie-šiškas nuteikimas ir įteigimas, kad mokykla (darbas, gyvenimas) yra sun-kumas, blogybė ir pan.

– Abu esate menininkai, baigę aukš-tuosius mokslus, paragavę niujorkietiško miesčioniškumo. Kaip sekasi ūkininkavimo menas dabartiniame Lietuvos kaime? Ar esa-te prie to prisilietę vaikystėje?

– Arūnas – kaunietis, bet vaikystės vasaras praleidęs kaime, Gelgaudiš-kyje. Aš užaugau Tytuvėnuose, – na, tai nei kaimietė, nei ne kaimietė. Kai au-gau, turėjome daržus. Laikėme kiaules, ožką. Bet ar vaikui daug ūkis rūpi? Ūki-ninkavimas mums abiem nauja. Gerai, kad škodės, mūsų avelės, labai ne-reiklios. Aptveri – ir ganosi, gyvena sau, veisiasi. Su vištom irgi paprasta. Kiek daugiau niuansų su žąsimis. Ir pernai, ir šiemet iš dešimties nusi-

pirtų žąsiukų užauginome tik po pen-kis. Turime tris avilius. Pirmą vasarą Arūnas prie bičių eidavo su prie ausies prispaustu telefonu, – iškart konsul-tuodavosi, kaip ir ką daryti. Apskritai Arūnas ūkyje viską daro su nuovoka. Nors dažnai atrodo, kad veiklos kiek perdaug (ne tik ūkinės, bet ir kultūri-nės), kad per sunku, bet, kita vertus, su-vokiu, kad čia, šitame ūkyje, išgyvena didelį kūrimo, statymo procesą, kuris, matyt, suteikia daug vidinio pasiten-kinimo.

Savo škodienos (avienos) dar ne-ragavome, bet už tai mus maitina dar-žas, sodas, vištos, bitės... Argi to ma-ža?

– Avikirpio renginys šį rugsėjį, sakyčiau, – visos Lietuvos mąsto renginys, kurį orga-nizavote savo sodyboje. Kaip atsitiko, jog šiais metais kartu su Škudžių avių augintojų asociacija renginį organizavote Jūs? Sody-bos šeimnininkams visada tenka didžiausias rūpestis.

– Šią vasarą asociacijos pirminin-kas Kęstas Samušis sukvietė visus į su-sirinkimą, kad aptartume strategiją, ei-namuosius klausimus, pabendrautu-me. Kad būtų visiems patogų (kai kas atvyksta ir iš Žemaitijos, ir iš Džukijos), susirinkome Algimanto ūkyje prie Kauno. Labai šauniai pabuvome! Tada ir gimė mintis, kad pavasarinį avikir-pį (avys kerpamos dukart per metus) visada darytume Saldutiškio dvare (Utenos raj.), o rudeninius – įvairiose vietose, asociacijos narių ūkiuose. Juk taip ir lengviau, nes pasidalinamas organizacinis darbas, ir įdomiau, ir pa-togiau, nereikės kiekvieną kartą žemai-čiams pas aukštaičius ar džūkus važi-nėti. Smalsu pažiūrėti, kaip kas ūki-ninkauja, pasisemti minčių, patirties. Arūnas pasisiūlė, – taigi šiemet pra-dėjome nuo mūsų ūkio.

– Iš kur Jūsų ūkyje atsirado šių, ypa-tingos škudžių veislės avių?

– Jau mano paminėtas Kęstas Sa-mušis su žmona Inga turi tris vaikus: Ažuolą, Vėtrą ir Vasarę. Visų pirma, susiklosčius aplinkybėms, Vincukas susipažino su Ažuolu. Tai buvo jo pir-masis draugas Lietuvoje. Tada, dar atostogaudami Lietuvoje, su Samu-šiais susipažinome ir mes. Jie jau abu buvo iš Gargždų persikėlę į vienkiemį miškuose Molėtų raj., jau turėjo šku-džių avių, Inga vėlė nuostabius tapu-kus. Įkalbėjo, prikalbėjo, kaip čia vis-kas gerai, avelės miškuose ganosi, vai-kai po pievas laksto... Jie bendradar-biavo su Heiferio fondu, gavome iš jo tris avelės, porą dar nusipirkome iš kito ūkio, taip ir pradėjome ūkininkauti. Šiemet turime aštuoniolikos avių ban-dą.

– Sprendžiant iš gausiai susirinku-siųjų bei įvairiausios suorganizuotos veiklos, užsiėminų mažiems ir dideliems, gražių at-siliepimų, sakyčiau, renginys buvo puikus. Ką Jūs, šeimnininkai, galėtumėte pasakyti?

– Renginiu likome labai patenkin-ti. Atvyko daug žmonių, oras buvo ge-ras, programa – laisva, neformali. Mums tai buvo pirmas blynas, ūkio iš-bandymas, taigi dabar yra ūpo ir idėjų kitiems renginiams.

– Oksana, gimei Altajuje, užaugai Lie-tuvoje, gyvenai Amerikoje. Dabar gyvenimą gražiai susikūrėte gamtos apsuptyje vieto-je: auginate vištytes, žąsis, avelės... laisto-te palangėse žydinčius gėlynus, matote te-kančią ir besileidžiančią saulę, turite gali-mybę maudytis tvenkinyje... Ar tai ir buvo gyvenimo vizija? Ar knibžda mintis pagyventi kažkur kitur?

– Ne, neknbžda. Žinoma, galiu „matuotis“ (mėgstu tą daryti) įvairias vietas, tarsi gėlėtas sukneles: Kauno Ža-liakalnį, Toronto centrą ar kaimą Al-tajaus kalnuose, bet aš tų suknelių ne-pirksiu...

Kažkada, besitvarkydama savo jau-nystės dienoraštyje radau įrašą: „vir-ti uogienes, džiovinti žoleles arbatai ir kad aplinkui artimi ir mylimi žmonės būtų – ir būčiau laiminga gyvenime“. Man regis, tai ir buvo vizija, kuri mane vedė. Kaip lemtinę valandą ištarti lemtingi žodžiai. Tik nereikia tų žodžių priimt labai tiesiogiai. Širdyje dar pa-kankamai gerojo nerimo, kad daug

nedvejodama, progai pasitaikius, leis-čiausi per pasaulį su lazda (čia Arūno mėgstamas posakis).

– Ką norėtumėte pridurti, gal patarti tiems lietuvių emigrantams, kurie norėtų grįž-ti gyventi į Lietuvą, bet dvejoja, nesiryzta?

– Kiekvienas savo jaunystės są-siuviniui yra patikėjęs skirtingą vizi-ją. Nieko negalėčiau patarti. Tik kad širdies reikia klausyti, ta vizija sekti. Nesugriauti tiltų išvažiuojant, nebijo-ti (aplinkinių nuomonės) apsispręsti grįžti, jei tektų. Aplinkinių nuomonės gali būti skaudžios, žeidžiančios, – aš tuo įsitikinau, todėl nereikia jų paisy-ti.

Ne vienerius metus žvalgėsi, kaip žmonės gyvena įvairiausiuose žemės kraštuose, Oksana ir Arūnas tiesiog gyvena Lietuvoje, iš arti išjausdami ir priliesdami gamtą, susiliedami su ja, per savo kiekvieną meninį ir praktinį žingsnelį kurdami jaukią gerovę, per-sigėrusią gamtos ir žmogaus saitais. Nedejuoja, viešai neplūsta valdžios ir gyvenimo, išvelgia šviesą ir tiesiog subalansuotai gyvena...

Šližių kaimas. Rugsėjis

PARDUODA

Lake Thunderbird Lakefront home
2 hr. S/W Chgo. 4 bdrm, 2 bath
screened porch. Great fishing, boar-ting, skiing \$239,900.
Call 708-738-5714

SIŪLO DARBĄ

European restaurant in Lemont
looking for
part time Line Cook.
Teleph. 630-464-8773

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

Apie Barboros Žagarietės beatifikacijos bylą

Vatikano radijo studijoje viešėjo kun. Marius Dyglys, Žagarės klebonas. O jei Žagarė, tai ir Barbora Žagarietė – būsima, tikimės, palaimintoji.

– Kokioje studijoje yra Barboros Žagarietės beatifikacijos byla? Ar iš viso galima ir kada galima tikėtis jos paskelbimo palaimintąja?

– Viskas priklauso nuo mūsų pačių, nuo tikinčiųjų, nuo dedamų pastangų. Žmonės tikrai Lietuvoje meldžiasi, atvyksta, lanko jos gerbimo vietą Žagarėje. Ir, kas nuostabu, susilaukia įvairių malonių. Tai svarbiausias elementas, kuris mums suteikia stiprybės toliau darbuotis beatifikacijos byloje, rinkti istorinę medžiagą. Tai reikalinga, kad vėliau būtų galima suformuoti galutinius dokumentus, kuriuos pristatysime Šventųjų skelbimo kongregacijai.

– Kiti mūsų kandidatai į palaimintuosius, į šventuosius yra persekiojimų laikų kankiniai. Barbora Žagarietė gyveno anksčiau. Kas buvo Barbora Žagarietė?

– Ji buvo kilminga jaunuolė, gyvenusi Umiastauskų dvare. Nuo pat mažens jai buvo įskiepyti krikščioniški idealai, krikščioniškos vertybės. Įstojo į Rygos benediktinių vienuolyną. Neaiškiomis aplinkybėmis tėvas ją iš vienuolyno parsivežė atgal į dvarą. Ji vare gyveno pamaldų gyvenimą, globojo vargšus. Žmonės ją mylėjo. Ji stengdavosi sušelpiti, padėti ir, žinoma, visą laiką buvo ryšyje su Dievu. Po jos mirties žmonės nenustojo lankyti kapo, maldose dažnai būdavo išgirsti.

– Kada buvo rimčiau susidomėta Barboros Žagarietės šventumu ir kada pradėta jį tirti, galvojant apie galimą būsimą paskelbimą palaimintąja?

– Barboros Žagarietės kėlimo į altoriaus garbę istorija yra labai plati. Pati pradžia, galima sakyti, buvo vyskupo Motiejaus Valančiaus laikais. Vyskupas lankėsi Barboros Žagarietės kriptoje, meldėsi prie žemiškųjų palaikų ir liepė klebonui užvesti knygą, kurioje būtų registruojamos patirtos malonės, įvairios iš Lietuvos ir netgi iš kaimyninių šalių atvykusių žmonių istorijos. Barbora Žagarietė ypatin-gai rūpėjo taip pat Romoje gyvenusiai margrafienei Janinai Umiastowskai, kuri prieš karą labai domėjosi, siuntė pasiuntinius, siuntė laiškus į Lietuvą ir taipogi norėjo pradėti beatifikacijos bylą. Dėjo daug pastangų, bet kilniam tikslui sutrukdė karas. Po karo Lietuva buvo okupuota, o 1963 m. gegužės 25 d. Barboros palaikai iš Žagarės buvo išvežti. Nežinomas tolesnis palaikų likimas.

– Gal galėtumėte porą žodžių pridurti apie palaikų dingimo aplinkybes. Kas gi atsitiko?

– Buvo uždaroma Senosios Žagarės bažnyčia. Sovietiniam saugumui iškilo klausimas: kur tuos palaikus padėti, kam juos atiduoti. Jie buvo ištirti, nustatyta, kad gerai išsilaikę. Ir po tų atliktų tyrimų nežinia kur jie dabar yra. Dedamos pastangos, kad jie atsirastų, kad sugrįžtų į Žagarę. Ir ypačiai reikalingos yra tikinčiųjų maldos. Skatiname tikinčiuosius melstis, kad galbūt pati Barbora kam nors apsireikštų ir praneštų apie savo buvi-

mo vietą. Mes laukiame jos grįžtančios į Žagarę.

– Atėjo nepriklausomybės laikai ir turbūt Šiaulių vyskupijos įkūrimas lėmė, kad jau naujoje situacijoje ir naujoje bažnytinėje konfigūracijoje buvo galima formaliai pradėti beatifikacijos bylą.

– 2005 m. rugsėjo 24-oji yra beatifikacijos bylos pradžios diena. Buvo iškilmingai švenčiamos Mišios, suformuotas tribunolas ir jau 10 metų kaip beatifikacijos byla vyksta. Galima džiaugtis, kad sėkmingai vyksta. Sukaupta labai daug istorinės medžiagos, labai daug liudijimų, patyrimų. Žinoma, dar jų trūksta ir dedamos didelės pastangos, kad atsirastų istoriniai šaltiniai, su kuriais mes žengsime toliau ir sieksime, kad Dievo tarnaitė Barbora Žagarietė būtų paskelbta palaimintąja.

– Kokios prognozės? Jūs esate postulatorius. Kaip įsivaizduojate, kada galėtų jau visa medžiaga būti sutvarkyta, kad Šventųjų skelbimo kongregacija Romoje galėtų skelbti herojiškų dorybių dekretą ir paskui būtų galima laukti stebuklo?

– Dešimt metų praėjo. Aš manau, kad dar dešimties metų mums reikia.

Vatikano radijas

Močiutė, kuri padovanojo žemuogių

Benas, 6 metai

– „Palaiminti tyraširdžiai, jie regės Dievą“, – sako Jėzus. Ar žinai, Benai, kas tie tyraširdžiai?

– Tai labai rimtas klausimas. Manau, kad tyraširdžiai – tai labai geri, niekada nemeluojantys ir labai nuoširdūs žmonės. Tai tokie žmonės, kurie daro gerus darbus ir labai dažnai meldžiasi ir kalba su Dievu. Na, jie tokie tikri Dievo mokiniai, kurie daro viską, ką Dievas liepia daryti. Jie turbūt niekad nepamiršta ryte kalbėti maldą, o vakare visada padėkoja Dievui už tai, kad gyvena, kad yra sveiki, kad gali daryti gerus darbus, na, už viską.

– O tu tokių žmonių pažįsti?

– Nepamenu, turbūt nepažįstu, bet dar reikia pagalvoti. Turbūt tyraširdžiai žmonės gyvena vienuolynuose, būna vienuoliai arba dirba kunigaais. Aš pažįstu du vienuolius, – tai vienas tikrai jau tyraširdis, o kitas irgi labai geras, bet ką aš žinau...

– O kodėl taip manai, kad vienas vienuolis tyraširdis, o dėl kito lyg ir abejoji?

– Aš kartą girdėjau, kaip tas vienuolis barėsi su kitu žmogumi, tokiu vyru. Tai gal, jei žmogus tyra širdis, jis niekuomet nesibara, nesimuša ir nerėkia ant kito žmogaus?

– Bet gal bartis galima labai nuoširdžiai? Gal tas vyras ką nors negero padarė, o vienuolis jį sudrausmino?

– Aš manau, kad jei žmogus pyksta ir garsiai barasi, tai jis tik paprastas žmogus, o ne tyraširdis. Tyraširdžiai žmonės meldžiasi, o ne rėkia ant žmonių.

Laurutė, 5 metai

– Laurute, kaip manai, kokie žmonės yra tyraširdžiai?

– Jie būna tyraširdžiai tada, kai

širdelėje gera ir ramu. Kai nereikia eiti į darželį ir net į sodą važiuoti, kai galima nieko neveikti arba tiesiog žaisti sau ramiai arba dūkti.

– O kodėl tu manai, kad tyra širdis būna, kai nereikia nieko rūpintis?

– Todėl, kad tada būna ramu ir nereikia bijoti, jog pavėluosi į mankštą arba nesuspėsi į autobusą, o kitas autobusas atvažiuos tik po valandos ir vėl reikės galvoti, kaip čia nepavėlavus. Kartą mes su močiute važiovome į sodą ir pavėlavome į autobusą, bet jis atvažiavo anksčiau, negu buvo parašyta lentelėje ir mūsų nepalaukė. Močiutė labai supyko ir pasidarė nelabai tyraširdė. Ji ant to autobuso barėsi visą dieną, bet paskui vakare jau pasidarė tyraširdė ir nustojo bartis.

Izabelė, 6 metai

– Izabele, ar tau teko sutikti tyraširdžių žmonių?

– Kartą nutiko toks dalykas, kai labai aiškiai pasimatė, kad viena tokia močiutė tikra tyraširdė. Viena mūsų kaimynė susirgo tokia labai baisia liga. Ji nebegalėjo vaikščioti ir net labai mažai valgė. Kita kaimynė tą sergančią moterį prižiūrėjo, pirkto jai maisto ir vaistų ir ją visada lankė. Ta kaimynė tokios močiutės paprašė, kad ligonei parinktų žemuogių tokį nedidelį kibiriuką. Ji pažadėjo, kad nupirks tų žemuogių ir atneš ligonei, o iš tikrųjų nuėjo į mišką, pririnko žemuogių ir padovanojo jas tai sergančiai moteriai. Ji už tas žemuoges nepaėmė nė vieno pinigų ir dar labai apsidžiaugė, kad gali pavaišinti uogomis sergančią moterį. Močiutė jos visai nepažinojo, o apie tą baisią ligą išgirdo tik tada, kai kaimynė paprašė parinkti žemuogių. Tai va, aš manau, kad ta močiutė, kuri padovanojo žemuogių, tikra tyraširdė.

Vaikus kalbino Aldona Atkočiūnaitė

Remkime Draugo fondą

www.draugofondas.org

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136
Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA	Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
NAUJA	Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
NAUJA	Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
NAUJA	Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
NAUJA	Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
NAUJA	Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
	Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
	Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
	Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
	Kunigaikščių Uželga 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
	Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
	Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
	Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-169-4290
	Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

A. Lukašenka valdo ...

Atkelta iš 1 psl.

Anot Minsko, rinkimuose dalyva-vo 86 proc. rinkėjų, daugiau kaip treč-dalis balsą atidavė iš anksto.

„Visiems buvo žinoma, kad Balta-rusijos prezidento rinkimai bus įdo-miausi ne skaičiais, o tuo, koki povei-kį rinkimai padarys Baltarusijos san-tykiams su Vakara ir, ar dar liks Bal-tarusijoje kažkokia opozicija, “Žinių ra-dijui” sakė politologas Vadimas Vilei-ta. – Iš esmės, Baltarusijos valdžia savo tikslą jau pasiekė šiuose rinki-muose – ne tik užsitiktino elegantišką pergalę <...>, tačiau dar ir pavyko iš-vengti didesnių protestų. <...> Šie rin-kimai išskirtiniai tuo, kad faktiškai niekas jau net nebandė protestuoti, žmonės susitaikė. Yra labai didelė baimė, kad nepasikartotų Ukrainos scenarijus. Ir dabar, iš esmės, Balta-rusijos valdžia gali sakyti, kad žmonės sutinka ir viską priėmė”. Anot poli-tologo, rinkimų rezultatai ir žmonių susitaikymas su esama situacija gali būti ženklas Europos Sąjungai (ES), kad galima švelninti ar visiškai at-šaukti sankcijas prieš Baltarusijos pareigūnus ir įmones. „Ko gero, tai gali būti naujas atšilimo etapas santy-kiuose tarp Minsko ir Briuselio”, – tei-gė V. Vileita. Politologas teigė, kad A. Lukašenka bando savo pareiškimais patraukti simpatijas ir iš Vakarų, ir iš Rusijos, ir bando apsimesti, kad jis yra visiems savas. „Iš tikrųjų, jo vykdoma politika rodo, kad jis per savo valdymo metus taip ir neišsivadavo iš Rusijos įtakos zonos, yra visiškai susisaistęs su Rusija ir ekonominiais, ir politiniais, ir kariniais saitais. Dabar, kai pamatė, kad Rusijos grėsmė yra tikra, po to, kas vyksta Ukrainoje, matosi, kad ir pats A. Lukašenka irgi yra išsigandęs. Jis bando žodžiais parodyti, kad yra sa-varankiškas, nepriklausomas nuo Maskvos, tačiau jis neturi savo rankose realių svertų, kaip jis gali užtikrinti Baltarusijos nepriklausomybę nuo Rusijos”, – sakė V. Vileita.

Lietuva nesitiki esminių pokyčių Baltarusijoje

Lietuvos politikai ir ekspertai ne-sitiki esminių pokyčių Baltarusijoje po sekmadienio rinkimų, kuriuose dar vienai Prezidento kadencijai per-rinktas autoritariškai šalį valdantis Prezidentas Aleksandras Lukašenka. Dauguma analitikų mano, kad Balta-rusija ir toliau liks artima Rusijos są-jungininkė, tačiau kai kurie neatmeta, kad Minskas gali bandyti švelninti santykius su Vakara. Lietuvos pre-zidentė Dalia Grybauskaitė pirma-dienį sakė, kad rinkimų rezultatai buvo nuspėjami, o tolesni ES santykiai su Baltarusija priklausys nuo to, kaip rinkimus įvertins tarptautiniai ste-bėtojai. „Dėl ilgalaikių santykių su Bal-tarusija spręs visa ES ir Lietuva taip pat po to, kai matysime galutinius re-zultatus ir rinkimų vertinimą iš Eu-ropos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos”, – sakė D. Grybauskai-tė. „Reikia truputį palaukti ir bus ma-tyti, ar sankcijos išliks tokios pačios, ar jos bus kitokios”, – pridūrė šalies va-dovė. Diplomataų teigimu, ES yra lin-kusi panaikinti sankcijas – draudi-mą atvykti ir turto išaldymą – A. Lu-kašenkai ir dar daugiau kaip šimtui re-žimo pareigūnų. Tokį žingsnį ketina-ma žengti reaguojant į politinių kali-nių paleidimą rinkimų išvakarėse.

BNS kalbinti Seimo nariai sutiko,

kad sekmadienio balsavimas nebuvo sąžiningi rinkimai, tačiau jų nuomo-nės dėl tolesnės A. Lukašenkos politi-kos išsiskyrė. Seimo opozicijos vado-vas konservatorius Andrius Kubilius atkreipė dėmesį, jog iš pradžių de-monstravęs posūkį į Vakarus penkta-jai kadencijai perrinktas A. Lukašen-ka vėl pareiškė „koja kojon” eisiantis su Rusija, tad procesus Baltarusijoje reikia įdėmiai stebėti. „Rezultatai nėra kažkuo netikėti, jei tai galima vadin-ti rinkimų rezultatais, nes rinkimai Baltarusijoje vis tiek nevyksta. Antras dalykas, prieš rinkimus A. Lukašenka demonstravo, kad lyg ir eina link Va-karų, bet rinkimų dienos vakare, kaip žinia, paskelbė, kad seks Rusiją koja kojon. Šioje vietoje mes neturime būti naivūs, turime toliau stebėti Baltaru-sijos valdžios veiksmus ir pagal tai ati-tinkamai elgtis. Mums rūpi, kad Bal-tarusija kada nors pajudėtų link eu-ropietiškos valstybės kūrimo, bet kol kas tokie požymiai yra sunkiai įžiū-rimi”, – BNS pirmadienį sakė A. Ku-bilius.

Seimo Europos reikalų komiteto pirmininkas socialdemokratas Gedi-minas Kirkilas prognozuoja, jog Bal-tarusija rinksis geresnius santykius su Europos Sąjunga. „Rinkimai buvo nuspėjami, jei juos vadintume rinki-mais, nes nebuvo ir atitinkamų opo-zicijos kandidatų, kurie realiai galėtų mesti pirštine, nebuvo ir realios rin-kimų kampanijos. Aš įdėmiai stebiu Baltarusijos televiziją, visos rinkimi-nės kampanijos metu ekrane buvo tik prezidentas, kiti kandidatai buvo pa-minėti vos kelis kartus”, – BNS sakė G. Kirkilas. – Šiuo metu Baltarusijai labai reikalinga Tarptautinio valiutos fon-do parama ir kreditai, panašu į tai, kad bus šiek tiek bandoma liberalizuoti re-žimo įvaizdį ir ieškoti santykių su Vakara. Pasibaigus rinkimams A. Lukašenka ir vėl pasakė, kad eis koja kojon su Rusija. Reikia, aišku, įdė-miai stebėti jų žingsnius, bet faktas tai, kad šiuo metu žingsniai padaryti šiek tiek suartėjant su Europa”, – kalbėjo jis.

Seimo Užsienio reikalų komiteto narys liberalas Arminas Lydeka sako, jog Baltarusija bandys laviruoti tarp Vakarų ir Rusijos. „Jokių pasikeitimų nebuvo. Tai buvo eilinis sekmadienis, niekuo neišsiskiriantis iš kitų sek-madienių. A. Lukašenkos politika ir to-liau laviruos tarp Rusijos, nuo kurios didžiąja dalimi yra priklausoma Bal-tarusija ir ekonomikos srityje, ir ka-rinėje plotmėje, bandydama pafli-rtuoti su ES, kitomis Vakarų civiliza-cijos valstybėmis. Lengvo balanso ieš-kojimo politika ir toliau išliks, toliau nebus demokratijos toje šalyje ir opo-zicija negalės laisvai veikti. Nieko neįvyko...” – BNS sakė A. Lydeka.

Politologas Vytis Jurkonis teigia, kad šiuose rinkimuose „opozicija buvo iš anksto pasidavusi”, o rinkimai buvo „vienas didelis farsas”. Jis klaida pa-vadino ketinimus atšaukti sankcijas režimui, atkreipdamas dėmesį, kad Minskas neįvykdė ES reikalavimo reabilituoti politinius kalinius. „Bal-tarusija buvo Kremliaus sąjungininkė ir partnerė, tokia ir išlieka. Jokio žingsnio link vakarietišku standartų ir vertybių nėra. Iliuzijų burbulas jau seniai subliuškęs”, – BNS sakė Vil-niaus universiteto Tarptautinių san-tykių ir politikos mokslų instituto dėstytojas.

BNS

A † A THERESA „TERRY” M. RIZZO (VAIČŪNAS)

Mirė 2015 m. spalio 9 d., sulaukusi 88 metų.

Terry anksčiau buvo lietuvių katalikių Dukterų draugijos prezidentė, Šv. Antano bažnyčios choro narė, daugiau nei 20 metų dirbo sesele Cicero miesto katalikiškose mokyklose, labai mylėjo savo šeimą.

Nuliūdę liko: vaikai Judith (Dwight) O’Brien, Mark (Catherine), Marita (Scott) Pope, Carlo (Cindy Hurekes); anūkai Christopher (sužadėtinė Lauren Grabstanowicz), Kevin, Kirsten, Genevieve, Natalie ir Nicole bei kiti giminės ir jų artimieji.

A. a. Theresa buvo duktė a. a. Joseph ir a. a. Mary Vaičūnas, žmona a. a. Antony M. Rizzo; sesuo a. a. Joseph (a. a. Helen) Vaičūnas ir a. a. Helen (a. a. Albert) Statkus; svainė a. a. Mary (a. a. Ernest) Favaro ir Donald, Sr (a. a. Ida) Lippo.

Velionė buvo pašarvota spalio 12 d. pirmadienį, Kuratko-No-sek laidojimo namuose, 2500 S. Desplaines Ave. North Riverside, IL.

Laidotuvės įvyks spalio 13 d., antradienį. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė bus atlydėta į St. Anthony of Padua bažny-čią, Cicero, IL, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a. a. Theresa bus palaidota Christ the King Mausoleum, Queen of Heaven kapinėse, Hillside, IL.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus daly-vauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Mark A. Rizzo, tel. 708-447-2500 arba
info@kuratkonosek.com

A † A BRONIUS MIKĖNAS

Mirė 2015 m. spalio 8 d. Naperville, IL.

Gimė 1928 m. vasario 4 d. Kaune, Lietuvoje.

Gyveno Naperville, IL.

Nuliūdę liko: sūnus Algis su žmona Dana; duktė Loreta Krutulienė su vyru Povilu; anūkai Andrea Jarašienė su vyru Andriumi, Justinas Mikėnas, Michael, David ir Teddy Krutuliai; proanūkai Aidas ir Arius Jarašiai; brolis Eimutis su šeima Lie-tuvoje, sesuo Danguolė Kundrotienė su šeima Lietuvoje ir Laimutė Vilienė su šeima Lietuvoje bei kiti giminės.

A. a. Bronius buvo vyras a. a. Gražinos Varnaitytės ir brolis a. a. Algio ir Liongino.

Priklausė Don Varnas American Legion Post # 986, Past Commander.

Velionis bus pašarvotas spalio 16 d., penktadienį, nuo 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių laidotuvės bus privačios.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįsta-mus dalyvauti atsisveikinime ir šv. Mišiose.

Giliai liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A ANTANUI MINELGAI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime su žmona ALDONA, dukra KRISTINA, sūnumi PAUL ir jų šeimomis.

*Vytautas Lapatinskas
Dalia ir Barlo Corkium
Vidmantas Raišys
Laurie ir Viktoras Raišys
Rasa Raišys ir Steve Liffick*

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejus 2015** metų moterimi išrinko Ireną Brokas Chambers už jos indėlį siekiant išsaugoti Baltijos šalių perkeltųjų asmenų (DP) istorinį ir kultūrinį paveldą. „Metų žmogaus“ pokylis vyks spalio 17 d., šeštadienį, muziejaus Gintaro salėje. 6 val. v. – atnaujintos parodos „No Home To Go To“ atidarymas; 7 val. v. – teatro „Žaltvykslė“ pasirodymas ir iškilminga vakarienė, šokiai. Dėl informacijos ir bilietai įsigijimo prašome kreiptis į muziejų telefonu 773-582-6500 • www.balzekasmusum.org

■ **San Diego Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių mokykla ir House of Lithuania** kviečia pabendrauti su LR generaliniu konsulu Los Angeles Dariumi Gaidžiu. Susitikimas vyks spalio 17-tą dieną, nuo 1 iki 3 val. p. p. Encinitas Community Center, 1140 Oakcrest Park Dr. Encinitas, CA. Jeigu turite klausimų apie šį renginį, prašome susisiekti su Algiu Bačansku tel. 760-723-4377 arba el. paštu: abacanskas@aol.com

■ **Spalio 23 d. 4 val. p. p. American Museum of Natural History, Central Park West** ir 79 g-vė, New York, NY 10024, rengiama

Aldonos Watts filmo „Dainų šalis“ premjera. Filmo kūrėjai Aldona ir Julian Watts įkvėpti savo močiutės pasakojimų apie jos karo metų vaikystę keliauja į Lietuvą – į Dainavą, kur sutinka penkias kaimo dainininkes – liaudies dainos ir paveldo plačiąja prasme puoselėtojas.

■ **Kviečiame visus į nuotaikingą New Yorko lietuvių mėgėjų teatro premjerą „Psichai“**, kuri įvyks spalio 25 d. 12 val. p. p. Mt. Carmel bažnyčios salėje adresu: Our Lady of Mount Carmel, 275 N 8th St., Brooklyn, NY 11211.

■ **Spalio 25 d., sekmadienį, organizacija „Vaiko vartai į mokslą“** kviečia visus rėmėjus į tradicinius lėšų telkimo „Derliaus pietūs“ Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Pradžia – 12:30 val. p. p. Matysite trumpą meninę programą, sužinosite apie organizacijos remiamus dienos centrus Lietuvoje, kuriuos lanko rizikos grupės šeimų vaikai. Stalus ir vietas galima užsisakyti tel. 630-243-1089 (Rūta Šmulskštienė arba el. paštu: r.l.smulks.tys@sbglobal.net) ir tel. 630-243-1228 (Rita Vencloviienė) arba el. paštu: venclovas@comcast.net).

Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimas

LR teisingumo ministro Juozo Bernatonio prašymu Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba (PLB) kviečia Jus iki spalio 26 dienos užpildyti anketą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo.

Anketos adresas:

<http://r.apklausa.lt/f/lietuvos-respublikos-pilietybes-issaugojimas-vav3mhf/recipients/c6dc41b62c>

Šios anketos rezultatai viešai neskelbiami.

Dalia Shilas

PLB Viešųjų ryšių komisijos pirmininkė

Prasidėjo teatro „Atviro rato“ gastrolės

„Atviro rato“ aktoriai su generaliniu konsulu M. Gudynu

A. Vertelkaitės nuotr.

Š. m. spalio 9 d. nuotaikingu spektakliu vaikams „Senelės pasaka“ prasidėjo teatro-laboratorijos „Atviras ratas“ gastrolės Jungtinės Amerikos Valstijose. Nemokamas pasirodymas anglų kalba Čikagos Poezijos fonde (Poetry Foundation) – dovana miesto vaikams, kurią surengė teatras „Atviras ratas“, generalinis konsulas Čikagoje, įmonė „Bravo Bites“ ir parėmė Lietuvos kultūros taryba bei Lietuvių Fondas.

Pagal Salomėjos Nėries eiles pastatyto spektaklio žiūrovai nuo pirmos minutės buvo įtraukti kaip aktyvūs pasakų veikėjai: tiek vaikai, tiek suaugusieji kartu su aktoriais dainavo, mokėsi skristi, virto medžiais, vandenynu ir dažnai nuoširdžiai kvatojo. „Senelės pasaka“ bus rodoma ir lietuvių kalba Čikagos lituanistinėje mokykloje, Jaunimo centre.

Režisieriaus Aido Giniočio vadovaujamas „Atviras ratas“ Čikagos teatro mylėtojams taip pat pristatys spektaklį „Lietaus žemė“, kuris bus rodomas Chopin teatre (1543 W Division St, Chicago, IL 60642):

Spalio 13 d. 7:30 val. v. (su anglišku vertimu),

Spalio 14 d. 7:30 val. v. (tik lietuviškai),

Spalio 20 d. 7:30 val. v. (su lenkišku vertimu),

Spalio 21 d. 7:30 val. v. (su anglišku vertimu).

Spektaklis „Lietaus žemė“ – tai biografinės improvizacijos, kurios remiasi rate sėdinčių žmonių gyvenimo istorijomis. Tarpukario ir pokario įvykių siejamų žmonių gyvenimo istorijas, kurios palietė kiekvieną iš jų asmeniškai, teatro laboratorijos aktoriai perteikia „Atviro rato“ kūrybiniu principu. Spektaklyje nesiekama tiksliai dokumentiškai atkurti tuo laikotarpiu gyvenusius asmenų biografijų – aktoriai ieško būdų, kaip tuos žmones prakalbinti čia ir dabar. Teatrine kalba. Per save apie kitus. Apie praeitį gyvenant šiandiena, bet galvojant apie ateitį.

„Atviro rato“ aktoriai taip pat apsilankė generaliniame konsulate, kur bendravo su jo vadovu Marijumi Gudynu, apžiūrėjo parodas.

LR generalinio konsulato Čikagoje info

Lietuviai dalyvavo Čikagos maratone

Atkelta iš 1 psl.

Dar iki maratono dienos keturiolikai į lietuvišką komandą užsiregistravusių sportininkų buvo padovanoti vienodi bėgimo marškinėliai su užrašu „Lithuania“ ant krūtinės ir jų vardų ant nugaros. Tad renginio dieną į palaikymo punktą susirinkę sirgaliai lengvai atpažino savo tautiečius tarp 45 tūkstančių bėgikų ir energingai juos sveikino šūksniais bei skanduo-tėmis.

Vėliau akcijos dalyviai rinkosi į NBC Tower pastatę surengtą šventę, kurios metu vyko apdovanojimai, skambėjo sveikinimai, buvo bendraujama ir vaišinamasi. Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas savo kalboje džiaugėsi, kad šiais metais lietuviai savo bėgimą skyrė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui. Vėliau vyko apdovanojimų iškilmės – sportininkams įteikti Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) proginiai medaliai bei lietuviški suvenyrai, o greičiausiems – atminimo dovanos.

Greičiausiai lietuvių komandoje šiais metais Čikagos maratoną nubėgo Egidijus Jakštas (02:59:00), o moterų grupėje – Daiva Siliūnas (03:38:42).

Visi Čikagos maratoną bėgę komandos nariai:

02:59:00 Egidijus Jakštas
03:20:38 Edgaras Suchockas
03:23:28 Audrius Bakanas

03:28:01 Arūnas Dukauskas
03:38:42 Daiva Siliūnas
03:42:09 Rita Jasenauskas
03:55:11 Jurita Gonta
03:56:22 Tomas Želionis
04:11:28 Aušra Butkevičiūtė

04:36:45 Ilona Dovidaitienė
04:42:01 Paulius Berenis
05:06:17 Silvija Basijokaitė
05:10:23 Nida Tijūnėlytė-Verachtart
05:22:17 Monika Jonuškevičiūtė
06:11:03 Artūras Juronis